

Irány Egyiptom
Nyereményjáték
Tölts OHV-t és nyerj vele kétszemélyes Egyiptomi utat 250.000 Ft értékben!
részletek az 5. oldalon

BME körkép
Felmérték a kollégiumokban...

A kollégiumok karbantartása, felújítása és lakhatóbbá tétele az új esztendőben sem áll meg. Két támogatási formáról beszélgettünk Paragi Miklós-sal, az EHK kollégiumi felelőssével. Az egyik az úgynevezett GMF-EHK közös lista, ami nagyobb volumenű és összegű felújításokat tartalmaz, illetve egy kollégiumonként 2 millió forintos keret, amelyet elsősorban komfortnövelési célokra lehet felhasználni. **2. oldal**

Közélet
Csak az a kérdés,
mikor tér vissza

A legújabb híradások arról számolnak be, hogy az év elején megérkezik az influenza második hulláma. A H1N1 veszélyéről, és az ezzel kapcsolatos kétségeinkről kérdeztek Dr. Vass Ádámot, az Állami Népegészségügyi és Tisztiorvosi Szolgálat Járányügyi Főosztályának nyugalmazott főorvosát. **7. oldal**

Sport
Rangadót nyert a MAFC

A férfi röplabda extraliga középszakaszában január 6-án rendezték a 7. fordulót. A MAFC a Gabányi László Sportcsarnokban látta vendégül a Szolnok csapatát. **12. oldal**

Tudomány és technika

Szobában a jövő...

Néhány évvel ezelőtt még csak a képeletünkben, illetve a sci-fi filmekben láthatunk kézmozdulatokkal vezérelt számítógépeket, arc- és hangfelismeréses programokat. A tíz évvel ezelőtt készült futurisztikus filmek technológiája mára elavult. **13. oldal**

1% a BME hallgatóiért

Kérjük Önt, támogassa a Műegyetemi Hallgatókért Alapítványt személyi jövedelemadójának 1%-ával.

Az alapítvány adószáma:
18036754-1-43

Az elérődő cél a szolgáltatási szemlélet és a vállalkozói jelleg erősítése

Hosszas kiválasztási procedúra, a beadott pályázat, illetve a szenátus és a rektor javaslata alapján az oktatási és kulturális miniszter kinevezte az egyetem új gazdasági és műszaki főigazgatóját. Kaszásné Mészáros Éva november elsején ügyvívő szakértőként kezdte meg munkáját a Gazdasági és Műszaki Főigazgatóságon (GMF), majd januártól hivatalosan is az intézmény főigazgatójaként tevékenykedik. A Műhelynek adott interjúban szakmai pályafutásáról és jövőbeli terveiről nyilatkozott.

Mivel foglalkozott jelenlegi megbízatása előtt?

Pályázatom benyújtása előtt az Allianz Hungária Biztosító Zrt.-nél ügyvezető igazgatóként járultam hozzá a céggel kiemelkedően eredményes működéséhez. Az elmúlt tíz évben pedig a cégnél informatikai leányvállalatánál gazdasági vezetőként, majd cégvezetőként dolgoztam. Közben lehetőségeim volt diplomáciai külszolgálat keretében Magyarországot képviselni Németországban és Svájcban. Ez idő alatt írtam meg a kölni egyetemen az MBA diplomamunkámat. Összességében Magyarországon, illetve nemzetközi viszonylatban több mint harminc év pénzügyi szférában eltöltött szakmai múlt áll mögöttem. Sokrétű feladataitól láttam el, amelyeknek folyamatos tanulással kellett megfelelnem. Megadatott az a lehetőség, hogy nagyobb projektet vigyek végig, legyen szó teljes igazgatóság építésről, vagy egy informatikai céggel pénzügyi szolgáltatóházba integrálásáról, illetve közép-európai shared

service center (SSC) kiépítéséről.

A közzsféra, ezen belül pedig a felsőoktatás, egy teljesen új szegmens a korábbi tapasztalatokhoz képest. Miért döntött a váltás mellett?

Az egyik ok, amiért a menedzseri pályafutást feladtam, az a cégnél bekövetkezett vezetőváltás volt. Mivel a pénzügyi szféra piacvezető szereplőjénél dolgoztam, ezért úgy gondoltam, ha változik, akkor azt csupán egy másik pénzügyi intézetre felcserélni nem volna szerencsés. Sok megkeresést kaptam, de a korábbi közzsférában szerzett tapasztalatok alapján döntöttem a szegmensváltás mellett. Megjegyzem, a felsőoktatás sokban hasonlít a magánszférához, de eltéréseket is tapasztalok. A Műegyetem azon túl, hogy a piaci oldalon megszokott szolgáltatásokat nyújtja, a nemzetgazdaságot is gyarapító erőforrás-termelők képességgel rendelkezik, méghozzá élenjáró szerepen.

Folytatás a 2. oldalon

Fotó: Ferenczy Dávid

Nő az ösztöndíj, csökken a szocstám

A 2009 szeptemberében módosult 51/2007. – a hallgatók juttatási-térítési ügyeivel kapcsolatos – kormányrendelet értelmében a Térítési és Juttatási Szabályzat (TJSZ) egyes paragrafusai átalakultak idén. Ezek a változtatások először a hallgatói normatíva felosztását, a párhuzamos képzést és egyéb kisebb pontosításokat érintettek.

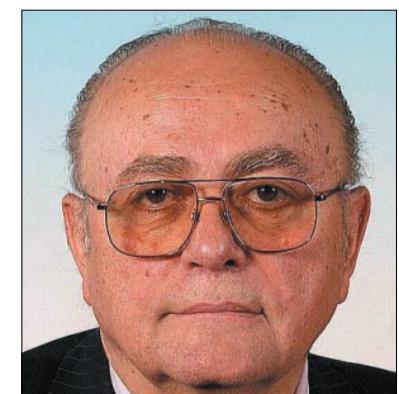
Ettől a félévtől még inkább megéri jól tanulni – hangsúlyozta Rozgonyi Eszter, az EHK juttatási-térítési ügyekkel foglalkozó referense. A tanulmányi, illetve egyéb ösztöndíjakra fordítandó összeg ugyanis a tavalyi 58%-ról 73%-ra emelkedik, ami várhatóan azt fogja eredményezni, hogy ugyanolyan átlagra idén több pénzt kaphatnak majd a diákok havonta. Ugyanakkor az ösztöndíjban részesülök aránya továbbra is legfeljebb a hallgatói létszám 50%-a lehet. A tanulmányi ösztöndíjak emelkedése mellett szól az a módosítás is,

Röghöz kötött ösztöndíjasok

A 2009/10-es tanévben összesen 700 hallgató (600 BSc, 100 MSc és osztatlan képzésben résztvevő) részesülhet a Demján Sándor Alapítvány támogatásában, melynek értéke összesen 200 000 Ft, vagyis 20000 Ft 10 hónapon keresztül. A támogatásban részesülöknek a pályázat elnyeréséhez legalább 75 szociális ponttal kell rendelkezniük. A médiában felróppent hírek szerint azonban a támogatás feltételeiben változások következhetnek be.

A Vállalkozók és Munkáltatók Országos Szövetségének (VOSZ) elnöke, Demján Sándor 2006-ban nyolcmilliárdos felajánlást tett a magyar felsőoktatásért. Az összeget a szegény sorsú fiatalok képzésére, a magyar kultúra és tudomány fejlesztésére, valamint a hátrányos helyzetű régiók szociális problémáinak enyhítésére szánta. „A jelenlegi helyzetben, amikor a lakosság és a vállalkozói társadalmat is megszorítások érik, különösen nagy szüksége van a társadalmi szolidaritás és összefogás erősítésére” – fogalmazott a

VOSZ elnöke. Demján most arra kötelezné az alapítvány ösztöndíjból jelenleg részesülő hallgatókat, hogy tanulmányaik befejezésével ne külföldön, hanem itthon kamatozzassák tudásukat. „Egy társadalom alapja a gazdaság, ami Magyarorszá-

gon nem áll az oktatás középpontjában” – mondta Demján Sándor. „Az szeretnénk bevezetni, hogy az alapítvány ösztöndíjában részesülő hallgatók írjanak alá egy váltót, amely biztosítja, hogy az egyetem elvégzése után az első héten belül ötöt itthon dolgoznak majd. Amennyiben mégsem tesznek eleget a szerződésben foglaltaknak, a támogatást vissza kell fizetniük az alapítványnak.”

Folytatás az 5. oldalon

BOGNÁR LIZA

Felmérték a kollégiumokban felújítandó tételeket

A kollégiumok karbantartása, felújítása és lakhatóbbá tétele az új esztendőben sem áll meg. Két támogatási formáról beszélgettünk Paragi Miklóssal, az EHK kollégiumi felelősével. Az egyik az úgynevezett GMF-EHK közös lista, ami nagyobb volumenű és összegű felújításokat tartalmaz, illetve egy kollégiumonként 2 millió forintos keret, amelyet elsősorban komfortnövelési célokra lehet felhasználni.

Fotó: Ferenczy Dávid

A felújításokra fordított pénz több oldalról tevődik össze. Az Egyetemi Hallgatói Képviselet által kiosztott lakhatási támogatás 70%-a költhető felújításokra, a másik 30%-a pedig szociális támogatásokra. A többi pénz a Kollégiumok Osztály (KO) költségvetéséből származik, illetve a maradék összeget is felújításokra költik. Megtudtuk, hogy így által össze például a Martos Flóra Kollégium renoválásának utolsó évére a szükséges összeg: részben a Kollégiumok Osztályának költségvetéséből, részben a lakhatási támogatásból befolyt pénzből, illetve tavalyról megmaradt keretből, ami körülbelül 80 millió

forintot jelentett. A KO az olyan nagyobb problémákkal foglalkozik elsősorban, amelyek kijávítása már halasztatlan. Apróbb problémák, mint a kerékpárok megfelelő tárolása, vagy néhány bútort beszerzése, a fontosságú sorrendben hátrébb kerültek. Erre találták ki azt a kollégiumonkénti 2 millió forintos keretet, melyből kisebb, komfortjavító felújítások történtek meg. Ilyen például a Wigner Jenő Kollégiumban a régóta várt előtérő, illetve szinte az összes létesítményben létrehozott biciklitároló. Továbbá ide tartoznak a kisebb festési munkák, a különböző háztartási gépek, bútork és számítástechn-

nikai berendezések beszerzése is. Az ún. GMF-EHK közös lista már nagyobb összegű felújításokkal foglalkozik. Ennek előzményeként az EHK bekérte a karuktól a szerintük szükséges javítások listáját, majd kiemelték a nyilázászárók cseréjének szükségeségét, mivel a probléma szinte minden kollégiumnál szerepelt. Emellett a javítandó szükségletekből két-két dolgot továbbítottak a GMF felé. A listába már olyan nagy összegű tételek kerültek fel, mint például a teljes villamoshálózat felújítása, a vizesblokkok korszerűsítése vagy a homlokzatfestés. A listán feltüntetett dolgok természetesen

A legfontosabb felújítandó tételek a műegyetemi kollégiumokban

Baross Gábor Kollégium	Villamoshálózat javítása vagy teljes felújítása szükségszer, ha ez sokáig nem történik meg, tűzvédelmi problémák is felvetődhetnek.
Vásárhelyi Pál Kollégium	Vizesblokkok javítása, eddig felújítottak folyamatos karbantartása.
Wigner Jenő Kollégium	Fűtési rendszer korszerűsítése.
Martos Flóra Kollégium	B épület 9. emeletére az erkélyekhez egy féltér kiépítése, ugyanis az erkélyekről közvetlenül odafolyó esővíztől az alatta lévő szobák beáznak.
Kármán Tódor Kollégium	Homlokzat felújítása, az esőcsatornák felújítása, kicserélése, kitisztítása.
Schönherz Zoltán kollégium	Vizesblokk teljes felújítása: zuhanytálca, padló szigetelése, festés.
Elektromos hálózat felújítása.	Elektromos hálózat felújítása.
Szobai bútorzat cseréje.	Szobai bútorzat cseréje.
A homlokzat déli (napos) oldalan megfelelő árnyékoló rendszer kiépítése.	A homlokzat déli (napos) oldalan megfelelő árnyékoló rendszer kiépítése.
Mosdó környékén további polcok, a szobában további fogasok, akasztók elhelyezése stb.	Mosdó környékén további polcok, a szobában további fogasok, akasztók elhelyezése stb.
Ablakok, tető felújítása, beázások megszüntetése, mivel a kollégium felújításából kamaradt.	Ablakok, tető felújítása, beázások megszüntetése, mivel a kollégium felújításából kamaradt.
Szellőzés kiépítése a konditeremben.	Szellőzés kiépítése a konditeremben.

még csak javaslatok arra vonatkozóan, hogy az esetlegesen megmaradt pénzből azonnal el lehessen indítani egy-egy felújítást, illetve a

GMF is pontos információt kapjon arról, hogy mi a fontos a kollégiumban lakóknak.

HIDASI PÉTER

Kaszásné Mészáros Éva

Tanulmányok

- 2009 EU Pályázatszakértő, pályázatirányító
- 2003-2004 Német Projektmenedzsment Szakértő (IPMA) RKW/GPM, Eschborn/Nürnberg
- 1998-2001 Kölni Egyetem, Biztosítási Akadémia, MBA Közgazdaság, Humánerőforrás Manager
- 1996-1998 MBA Közgazdaság, Budapesti Közgazdaságstudományi és Államigazgatási Egyetem Vezetőképző Intézet
- 1985-1989 Üzemgazdaság, Pénzügyi és Számviteli Főiskola

Korábbi munkahelyek

- 1992-2009 Allianz Hungária Biztosító Zrt., ügyvezető igazgató
- Hungária Biztosító Számítástechnikai Kft., gazdasági vezető, cégevezető
- 1998-2001, 1990-1992 Honvédelmi Minisztérium, közalkalmazott
- 1979-1992 Állami Biztosító, osztályvezető, belső ellenőr
- 1978-1979 Szolnoki Cukorgyár, TIGÁZ

Folytatás az 1. oldalról

Miért pont a Műegyetemet választotta?

Egészen véletlenül találtam rá az interneten kiírt állás pályázatára. A jelentkezésem benyújtásakor elsősorban a feladat sokszínűsége kelte fel az érdeklődésemet. A korábbi munkám során, bár a magánszférában, de mégis hasonló feladatokat

bíztak rám. Ugyanúgy egy komplex rendszer működéséért voltam felelős, így ha a standard formát tekintjük, akkor a munkaköröm nem változott. Ugyanakkor számonmarra is sok újdonságot hoz ez a munka, amelynek a sajátosságait még meg kell ismerni, illetve tanulnom.

Hogyan zajlott a vezetői megbízás folyamata?

Az elérődő cél a szolgáltatási szemlélet és a vállalkozói jelleg erősítése

A szokásos önéletrajzon felül a vezetői kompetenciák igazolását is megkövetelte a kiírás. Egy előzetes szűrést követően háromkörös személyes meghallgatás következett, amelynek keretében az egyetemi vezetés hallgatott meg, illetve az érdekképviseleti szervektől és a Hallgatói Önkormányzattól kaptam személyes meghívást. Ezekben a meghallgatásokon nagyon sokfajta kérdésre kellett felelnem, amelyek a vezetői, szakmai és szociális kompetenciákra irányultak. Az Egyetemi Szenátus 33 szavazati jogú tagja – köztük 11 Egyetemi Hallgatói Képviselő – titkos szavazással véleményezte a pályázatokat, illetve döntött azok rangsorolásáról. A benyújtott anyag alapján, a Szenátus, továbbá a rektor javaslatára az oktatási és kulturális miniszter bízott meg a gazdasági és műszaki főigazgatói feladatok ellátásával.

Minden nap munkája során

milyen konkrét feladatokat kell ellátnia?

Egyrészt képviselnem kell az egyetemet, mint a gazdálkodásért felelős vezető, másrészt a gazdasági és műszaki főigazgatóság, mint átfogó szervezeti egység munkájának irányítása hárul rám.

Emellett a gazdasági és műszaki stratégiai akcióprogramok menedzselése, a rendszerfenntartó és üzemetető szolgáltatások területén az igazgatási és szolgáltatási munka megszervezése is hozzájárul a teljesítéshez.

Milyen nehézségekkel kell szembenéznie az új beosztása keretében?

A felsőoktatásnak vannak olyan részterületei, kezdve az egyes jogszabályoktól egészen az egyetem meghatározott döntési és véleményezési struktúrá-

jáig, amelyekben eddig nem dolgoztam. Bár a főbb feladatak nem jelentenek újdonságot, de rengeteg dolgot kell még elsajátítanom. Ezekben mind a kari, mind a nem kari szervezetek részéről, az EHK elnökétől és nem utolsó sorban a GMF vezetőitől és munkatársaitól sok segítséget kapok.

Tervez valamilyen változást a Főigazgatóság szervezeti felépítésében vagy működésében?

Konkrétementekkel még nem szívesen állok elő, ugyanis minden változtatást szükséges gondosan mérlegelni, és a vezetéssel, továbbá a demokratikus fórumok tagjaival egyeztetve kialakítani. Az egyetemi polgároknak nyújtott szolgáltatások terén az optimalizálás és konsolidációs lépések megtételevel mindenképpen számosolni kell. Az intézmény vezetése nyitott ezekre az újításokra.

Magas pozíciót tölt be nőként. Milyen előnyökkel és hátrá-

nyokkal jár a feminin lét? A több évtizedes vezetői pályafutásom során már számos alkalommal szembesültem ezzel a kérdéssel. Számonra a női vezetői beosztás természetes dolog. Úgy gondolom, hogy egy-egy feladat elvégzése során és egy vezetői pozíció megítélésében kevésbé a nem a meghatározó, sokkal inkább a rátermettség és az alkalmasság. Azt tapasztalom, hogy az egyetemen nagy a várakozás irányban, de ez nem a nőnek szól, hanem sokkal inkább annak, mire vagyok képes, és mit tudok letenni az asztalra.

Hosszú távon tervez a műegyetemi berkeken belül?

A vezetői megbízás három évre szól. Eközben alkalmam lesz a felsőoktatás területén is tapasztalatot szerezni, és nagyon remélem, hogy egy hosszú távú, sikeres együttműködés kezdetén vagyunk.

SNEIDER ZITA

MŰHELY

Felelős kiadó:
Keresztes Péter,
Maszlavér Gábor

Főszerkesztő: Szabó Zsolt • Lapmenedzser: Boros Miklós • Szerkesztők: Nátz Kata, Kovács János • Rovatvezetők: Schneider Zita (BME körkép, bme.korkep@muhely.com) • Takáts Ildikó (Kapun kívül, kapunkivul@muhely.com) • Joó Frusina (Közélet, kozelet@muhely.com) • Szabados Enikő (Magazin, magazin@muhely.com) • Néver Dorottya (Technika, technika@muhely.com) • Mádai Adrienn (Sport, sport@muhely.com) • Képszerkesztők: Kiss Imre, Szabó László • Tördelőszerkesztő: Kovács János • Szerkesztősgép: 1111 Budapest, 3257, Mobil: 06-70-584-0158, Fax: 463-3839 • Vidéki tudósítók: Anda Zsófia (Pécs), Bíró Viktória (Veszprém), Kiss Judit (Miskolc), Kiss Zsófia (Debrecen), Rácz Vera (Szeged) • Nyomda: Komáromi Nyomda és Kiadó Kft. Felelős vezető: Kovács János ügyvezető igazgató • Az újság megjelenik kéthetente 7000 példányban. Ingyenes. HU ISSN 1589-6668

Szigorított fegyelmi eljárás a kollégiumokban

A 2007-ben elfogadott, a BME Hallgatók Fegyelmi, Kártérítési és Jogorvoslati Szabályzatába január 26-tól egy új paragrafus került be. Paragi Miklós EHK kollégiumi felelőst kérdeztük a megváltozott szabályzatról.

A tapasztalatok alapján évek óta problémát jelentett a kollégiumokban a fegyelmi ügyek kezelése. Eddig rendkívül bonyolult volt egy-egy ilyen eset, mivel minden alkalommal be kellett vonni a dékánt, illetve más egyetemi

személyeket, ami szintén csak nehezítette egy eljárás lefolyását. Mindehhez hozzájárultak a tavalyi félév sorozatos kollégiumi incidentei, többek között a Vásárhelyi Pál Kollégiumból kidobott poroltó esete, vagy a többi kollégiumhoz a hangsoskodók miatt érkező folyamatos feljelentések.

Így aztán megfogalmazódott a cél, hogy a létesítmények képesek legyenek helyileg az eddigieknel gyorsabban orvosolni a problémákat. Ebből született meg az ún. 9/A paragrafus, a Kollégiumi Fegyelmi Eljárás. Lényege, hogy lesznek úgynevezett fegyelmi felelősök, akik még a helyszínén megállapíthatják a fegyelmi vétség súlyát, és egy előre meghatározott pontrendszer alapján fegyelmi pontot oszthatnak ki a vétséggel vádolt hallgatónak. A Kollégiumi Fegyelmi Bizottság a hagyományos fegyelmi bizottsághoz képest más összetételű lesz: elnöke a dékán helyett a Kollégiumok Osztály igazgatója, vagy az általa delegált személy; a kollégiumi vezető mentor, vagy egy általa delegált mentor és az EHK küldöttsje, aki alapvetően PPP-s kollégiumoknál Domján Zsolt felelős, a régi kollégiumok esetében pedig Paragi Miklós képviselő lesz. A legnagyobb újítást a büntető pontok jelentik, melyeket „gyűjtögethet” egy-egy notorius kihágó. 10 ilyen „megszerzett”

pont után indul eljárás, aminek azonban a hatásköre is más lesz. Például a bizottság nem küldhet passzív félévre, vagy nem bocsáthat el hallgatót az egyetemről, de a kollégiumból igen.

Néhány súlyosabb vétségről azonban 10 pont jár. Ilyen például a tűzvédelmi eszközök indokolatlan használata, megrongálása. Megtudtuk, hogy a kiszabható pontok csak iránymutatók, az adott helyzetben adható több is, kevesebb is, a körülmenyek figyelembe vétele után. Továbbá természetesen, ha egy tett elég súlyos ahhoz, ponttól függetlenül azonnal indítható a vétkes ellen-

eljárás. A kijelölt felelősök a mentőkön kívül a hallgatói képviselők is lehetnek. Előreláthatólag ezek a személyek egy kártyát kapnak majd, amivel igazolni tudják azon jogukat, amellyel büntető pontot adhatnak a kihágásokért. Egy ilyen helyzetben azonban ki kell tölteni egy jegyzőkönyvet, amit alá kell írnia a felelősnek, illetve a tetteseknek, vagy ha volt, akkor annak vendégfogadójának is.

A vétséget elkövetőnek lehetősége van vitatni a jegyzőkönyvbén a tettét, illetve amennyiben elismerte azt, a megítélt pontok számát. Tervben van bizonyos szűrők felvétele is a szabályzatba, azonban ezek ellenőrzése jelenleg még nem megoldott, így nem kerültek be a végleges változatba. Ilyen volt például az a megjegyzés, hogy aki fegyelmi pontot kapott, az bizonyos ideig nem fogadhatna vendéget/éjszakai vendéget stb. További terv, hogy a Kollégiumi Felvételi Rendszerben is vezetik majd a pontokat azért, hogy a hallgatók is nyomon követhessék pontjaikat. A képviselőtől megtudtuk, hogy az új eljárás működése közben várhatóak változások, de az már most biztos, hogy sokak munkája könnyebb lesz az újítás révén, és remélhetőleg a fegyelmi is nőni fog a hallgatók között.

HIDASI PÉTER

A BME HALLGATÓK FEGYELMI, KÁRTÉRÍTÉSI JOGORVOSLATI SZABÁLYZATA

Hatályos: 2010. január 26-tól

9/A Š Kollégiumi Fegyelmi Eljárás

„1) Kollégiumi fegyelmi vétséget követ el a hallgató, ha kollégiumi tagsági jogviszonyából eredő lényeges kötelezettséget vétkezsen és súlyosan (szándékosan vagy gondatlanul) megszegi. Kollégiumi fegyelmi vétséget követ el az a kollégiumi tagsági jogviszonnyal nem rendelkező hallgató, aki bármely kollégium területére vendégként érkezett, és vétkezsen (szándékosan vagy gondatlanul) és súlyosan megszegi a kollégiumi tagsági jogviszonyból fakadó – kollégiumi díj és egyéb díjfizetésen kívüli – kötelezettségeit (így különösen, de nem kizárálag) az adott kollégium házirendjét, vagy a bentlakási megállapodást.

2) Súlyos kötelességszegésnek minősül az is, ha a hallgató egyenként kisebb súlyú, általa elismert, vagy el nem ismert, de bizonyított kötelezettségszegéket követ el több alkalommal.”

BME Diákközpont Támpont Iroda

Aktuális információk

Változás a szabályzatokban

Idén is változott a Térítési és Juttatási Szabályzat, valamint a Hallgatói Kártérítési Szabályzat. A változásokat megtaláljátok a Támpont Aktuálisban a www.tampont.bme.hu címen.

Támpont Aktuális

Mindig aktuális információkhöz szeretnél jutni? Nem szeretnél lemaradni semmiről? Mi összegyűjtünk és közzéteszünk minden tanulmányokkal, pénzügyekkel, külföldi ösztöndíjakkal, pályázatokkal kapcsolatos információt.

A Támpont Aktuáliszt a www.tampont.bme.hu címen minden megtalálhatod.

Iratkozz fel a Támpont Hírlevélre!

Nem tudod változtat-e a téged érintő lehetőségek mióta legutóbb nézted? Nem szeretnél nyomon, hogy mi változott a szabályzatokban? Nem nézed minden nap a Támpont Aktuáliszt? Mégsem szeretnél lemaradni semmiről? Mi összegyűjtünk és e-mailben kiküldünk neked minden tanulmányokkal, pénzügyekkel, külföldi ösztöndíjakkal, pályázatokkal kapcsolatos főbb információt. A Támpont Hírlevélre honlapunkon keresztül iratkozhatsz fel, részletes információt a www.tampont.bme.hu oldal HÍRLEVÉL menüpontjában találsz!

Ügyfél fogadás

A Támpont Iroda **ügyfél fogadása** hétfőtőlcütörtökig: 9:30–15:15-ig, pénteken: 9:30–14:00-ig tart.

Ebédidő minden nap: 12:00–13:00 között.

Hallgatói Számítógép Központ

Minden BME hallgató **ingyenesen használhatja** az R épület III. és IV. emeletén található Hallgatói Számítógép Központot (röviden a HSZK-t), a regisztráció mindenkorra pár perc. Bővebb információ a www.hszk.bme.hu oldalon található.

Ingyenes jegyzetbörze

Miért vennél drága új könyveket, ha a használtat olcsón megveheted? Ajánl fel Te is eladásra a már nem használt könyeid, jegyzeteid! Nálunk ingyen meghirdetheted! Ingyenes jegyzetközvetítő szolgáltatással állunk a BME hallgatók rendelkezésére. Ha jegyzetet szeretnél venni, vagy eladni, látogass el a www.tampont.bme.hu oldal Jegyzetbörze menüpontjára. Részletek és további feltételek a honlapon és a Támpont Irodában.

Ingyenes korrepetitor közvetítés

Ha úgy érzed, szeretnéd a szabadidőd egy részét hasznosan tölteni, vedd igénybe a BME Diákközpont ingyenes internetes, korrepetitor közvetítő szolgáltatását! Látogass el a www.tampont.bme.hu oldal Korrepetitor közvetítés menüpontjára, és ha szükséged lenne egy kis plusz pénzre, keress tanítványt, ha pedig szeretnéd a tudásod csiszolni, keress oktatót!

Részletek és további feltételek a honlapon és a Támpont Irodában.

Ingyenes albérlet közvetítés

A BME Diákközpont idén is szakadatlanul folytatja internetes, ingyenes albérlet közvetítő szolgáltatását. Ha albérletet **keresz**, vagy albérletet szeretnél **kiadni**, látogass el a www.tampont.bme.hu oldal Albérlet közvetítés menüpontjára! Részletek és további feltételek a honlapon és a Támpont Irodában.

University of New Hampshire

A Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem pályázatohirdetézelmény valamennyi karán legalább 150 kreditet teljesített vagy posztgraduális oktatásban résztvevő 3 magyar állampolgárságú, nappali tagozatos hallgató számára az alábbiak szerint. Prioritás: villamosmérnöki tanulmányokat folytató hallgatók. A pályázat nem célozza a TTK és a GTK hallgatóit. A pályázati anyagokat két peldányban kell leadni **2010. február 26. 12:00 óráig**.

Florida Institute of Technology

Az EU által finanszírozott ösztöndíj lehetővé teszi a BME VIK villamosmérnöki vagy mérnöki informatikus BSc képzésében részt vevő hallgatók számára, hogy a 2010/2011 első félévétől egy tanévet a Florida Institute of Technology egyetemen töltse. Az elnyerhető támogatás értéke 1000 euró/hónap és 1000 euró utazási támogatás. További információ a STARS program honlapján A pályázat leadási határideje: **2010. február 22.**

Erasmus ösztöndíj

A BME-KTH Erasmus és Cserereprogramok Irodája idén is meghirdette az Erasmus ösztöndíjat, melynek keretében külföldi tanulmányi félévre és szakmai gyakorlatra lehet megpályázni. Bővebb információ a KTH honlapján Idén először online kell jelentkezni az EHK honlapján, melynek határideje **2010. március 1. 17:00**. A teljes pályázati anyagot papír alapon 2010. március 16. 17:00 óráig kell leadni az Erasmus Irodában.

Google Europe

Az ösztöndíj a fogyatékkal élő informatikus hallgatókat kívánja támogatni. Az ösztöndíj értéke 7000 euró, illetve a nyertesek 2010. júniusában ellátogathatnak a Google zürichi mérnökközpontrába. Bővebb információ a Google honlapján Jelentkezési határidő: **2010. március 15.**

Grenoble Predoc Scholarship Programme

A grenoble-i University of Joseph Fourier új ösztöndíjprogramot indít az MSc fokozat megszerzéséhez szükséges kutatói munka támogatására. A pályázat jelentkezési határideje: **2010. március 31.**

Osaka University

A BME és az Osaka University az OUSSEP (Osaka University Short-Term Student Exchange Program) program keretében pályázatot hirdet a teljes 2010/2011. tanévre a BME hallgatói számára. Pályáthat harmad- vagy negyedéves, nappali tagozatos hallgató. Pályázni lehet féléváthaloggatásra, laboratóriumi gyakorlatra mérnökhallgatóknak, illetve japán nyelv és kultúra oktatásra. A pályázat leadási határideje: **2010. február 26. 14 óra**.

Sbájci-magyar kutatócseré program

A Scientific Exchange Programme (ScieiX) Svájc és 8 európai uniós tagország, köztük Magyarország kutatóinak együttműködését kívánja elősegíteni. A programban részt vehetnek magyarországi felsőoktatási intézmények tanszéki, illetve kutató csoportok keretéi között dolgozó vagy éppen MA/MSc/PhD fokozat megszerzése érdekében tanulmányokat folytató fiatal szakemberek. A pályázat leadási határideje: **2010. április 1.**

1111 Budapest, Műegyetem rkp. 9. R épület földszint

Tel.: 463-3838 • E-mail: tampont@sc.bme.hu • www.tampont.bme.hu

A fejlesztés és a komfortérzet javítása a cél

Február elsejétől Rémai Zsolt tölti be a Gazdasági és Műszaki Főigazgatóság (GMF) kötelékében működő Kollégiumok Osztálya (KO) igazgatói pozícióját. Új beosztásáról és terveiről kérdeztük.

A diákokkal való együttműködés nem új keletű dolog az életről. Mi motiválta a pályázat benyújtásakor?

Alkalmam volt a hallgatók között dolgozni, mialatt a Vásárhelyi Pál Kollégium igazgatója voltam tizenkét évig. Azt megelőzően igazgatóhelyettesként, illetve nevelőtanárként segítettem az ott élők minden napjait. A kollégiumok irányítási rendszereinek átszervezéséig – ami nagyjából 2007 végéig tartott –, folyamatosan kapcsolatban voltam az építőmérnök-hallgatók bázisával. Ez is meghatározó szempont volt, amikor a pályázat beadása mellett döntöttem.

Milyen feladatokkal jár az új megbízás?

Az átszervezést megelőzően a kollégiumok vezetői korlátozott hatáskörrel működtek az épületeken, feladataukat fél- vagy főállásban látták el. Ezek a személyek általában kari oktatók voltak, akik az idejük jelentős részét az adott kollégiumban töltött-

ték, és az ottani működési, fenntartási, munkaügyi és gazdálkodási feladatokkal, valamint azok irányításával foglalkoztak. Az átszervezést követően valamennyi ilyen feladat egy személy kezébe került, aki a Gazdasági és Műszaki Főigazgatóság keretében működő Kollégiumok Osztály vezetője lett. Elődöm vezetői megbízása december 31-ével járt le, ennek okán írta ki a GMF a pályázatot. Nyertesként a feladatom elsősorban az osztály közel nyolcvan dolgozója munkájának irányítása, a hallgatói képviseletekkel és más egyetemi szervekkel való kapcsolattartás, valamint a létesítmények minél zavartalanabb működésének a biztosítása lesz.

Ön jelenleg is oktat az egyetemen. Hogyan egyeztethető ez össze az igazgatói feladatakkal?

Az oktatásnak továbbra is fontos szerepet szánok, de kétségtelen, hogy az új munkakör más időbeosztást követel. A tanszéki feladataim egy részét folytatni kívánom, tekintetbe véve, hogy a vezetői megbízást egy átmeneti állapotnak tekintem.

Mit ért ez alatt?

A kinevezés három évre szól, és az oktatói munkámat tovább szeretném folytatni. Általában túl

Foto: Kasimova Lena

hosszú időre nem tervezek, de az elkövetkezendő időszak mindenkorral zsúfolt és sok munkát igénylő periódus lesz. A jelenlegi vezetői megbízás mindenkorral végesebb az oktatói munkámnan.

Igazgatóként tervez-e valamilyen átszervezést a jelenlegi struktúrában?

Nagyobb volumenű változásokra egyelőre nem kell számítani. Fejlesztési elképzélések persze mindig vannak, de mindenek megvalósulása az anyagi és emberi erőforrások függvénye.

A struktúrát tekintve, az öt egyetemi üzemeltetésű épület hallgatókkal kapcsolatos, napi és műszaki

ügyeit intéző kollégák távoztak, így az ő pótásuk egy fontos feladat. Emellett remélem, hogy az egész osztály együttműködése is segíti majd a munkámat. Mindez nagyon fontos annak érdekében, hogy a 2010-es év a napi tevékenységen túl is elinduljon, a költségvetés, a felújítási munkák és sok egyéb vonatkozásban. Szükség lesz a kollégiumok gondnokaival való napi kapcsolattartásra annak elősegítése érdekében, hogy az ott dolgozók „gáza” szemlélete jobban érvényesüljön. Talán lehetnek itt tartalékok, és elérhető az épületek esetében egy magasabb működési színvonal. A PPP

üzemeltetésű létesítmények problémáinak szem előtt tartása mellett, szükséges némi súlypontáthelyezés is. Ehhez, úgy gondolom, sok időt kell ezekben az épületekben töltetni.

Elégedett az osztály eddigi működésével?

A Kollégiumok Osztály erősen behatárolt keretek között, közkalmazottakkal, feszített költségvetés sel és jelenleg minimális létszámmal végzi a munkáját. Az anyagi források tekintetében nem számítok különösebben pozitív változásra, de úgy vélem, bizonyos területeken lehetőséges a javulás. Ha nem így gondolnám, nem is nyújtottam volna be a pályázato-

mat. mindenkorral fel kell tárnai a működésben rejlı tartalékokat, és a lehető legtöbbet a kollégiumok műszaki fejlesztésére, a komfortérzet javítására kell fordítani.

Lapunk információi szerint irodája nem az eddig megszokott helyen, a Kármán Tódor Kollégiumban található. Mi áll a változás hátterében?

Az osztály – egyelőre –, továbbra is a Kármánban működik, bár az ún. TMK csoport szakembereket a Vásárhelyi Kollégiumban helyeztük el. Ugyanakkor szükségesnek tartom az osztály integráját, mégpedig egy egyetemi üzemeltetésű kollégiumban. Úgy vélem, hogy ennek lehetősége a rendelkezésre álló területek figyelembevételével, a Vásárhelyen van meg. Terveim szerint – a lehető leginkább költségkimelő módon – még ebben az évben sor kerülhet az osztály áthelyezésére. Ehhez természetesen számos egyeztetést kell még lefolytatni. Visszatérve az irodám kérdésére, majdnem mindenhol, hogy hol van, mert csak a legszükségesebb időt szeretném ott tölteni. Ha helyben ülnék folyamatosan, csak átteles információt kapnék az épületek működéséről, azt pedig semmiképpen nem szeretnék.

SNEIDER ZITA

Indul az egyetemi MŰSZAK

A szakkollégiumok MŰSZAK nevű ernyőszervezetről Király Annamáriával, a szervezet elnökével és Domján Zsolt EHK képviselőjével beszélgettünk.

Lapunknak a megkérdezettek elmondta, hogy a MŰSZAK tagszervezete minden, az egyetemen nyilvántartásba vett egyetemi vagy kari szakkollégium, amely megfelel a BME Szakkollégiumi Charta feltételeinek. A vezetői testületbe minden tag egy szavazati joggal rendelkező személyt delegál, illetve az EHK is rendelkezik egy tanácskozási jogú hellyel.

Az EHK képviselőtől megtudtuk, hogy a szervezet működését a hallgatói képviselet anyagilag is támogatja. Domján kiemelte, hogy a távlatti tervek között szerepel egy közös honlap, ahol minden szakkollégium programját nyomon lehet majd követni, illetve egy Szakkollégiumi Nap is, amelyen a szervezetek szakmai tevékenységére és tehetséggondozására külön felhívják a figyelmet. A MŰSZAK jelentőséget kiemelve hozzátette, hogy fontosnak tartják a műszaki területtel foglalkozó szakkollégiumok elismertetését, és a szervezeteknek a társadalomtudományokkal foglalkozó híres szakkollégiumok szintjére hozását.

MARKOVITS ZITA

Foto: Kasimova Lena

A MŰSZAK feladatai:

1. Összehangolja az egyetemen tevékenykedő szakkollégiumok működését, ellenőrzi az induló szervezetek alakulását, javaslatot tesz a megfelelő kari hallgatói képviselet vagy az EHK felé, hogy vegyék nyilvántartásba az adott szakkollégiumot.
2. Ellenőrzi a nyilvántartásba vett szerveződések működését a BME Szakkollégiumi Charta alapján.
3. Az egyetemtől, az EHK-tól, illetve más honnan kapott forrásokat elosztja a szervezet céljainak megvalósítására.
4. Erősíti és népszerűsíti a szakkollégiumi kultúrát.
5. Lebonyolítja az ide vonatkozó egyetemi szabályozásokkal kapcsolatos egyeztetéseket.
6. Kapcsolatot tart az egyetemi szervekkel, tájékozódik és a tagszervezeteket információkkal látja el az őket érintő rendelkezésekről, pályázatokról, ösztöndíjakról. A konferenciákkal, találkozókkal, diáktáborokkal, ösztöndíj lehetőségekkel és a nemzetközi diákleíettel kapcsolatos információk áramoltatási rendszerét kialakítja, működteti.
7. Segíti az újonnan alakuló tagokat a működési elvek és stratégiák kidolgozásával.

Több százmilliós támogatás a BME-nek

Januárban tartották a Villamosmérnöki és Informatikai Karon azt a sajtótájékoztatót, amely az egyetem által elnyert európai uniós támogatásról számolt be.

Intézményünk az Új Magyarország Fejlesztési Terv – Közép-Magyarországi Operatív Programjának, „A felsőoktatási tevékenységek színvonalának emeléséhez szükséges infrastruktúra és IKT fejlesztése” elnevezésű pályázatán, „A tudáshasznosulást és a tudástranszfert, valamint az intézmény-irányítást támogató informatikai infrastruktúra fejlesztése a Műegyetemen” címmel 223 668 960 forint vissza nem térítendő támogatási összeget nyert projektjéhez.

Dr. Helyébeli Zoltán programfelelős rövid szakmai összefoglalót tartott arról, hogy a 2008 júniusa és a 2010 januárja között lebonyolított pályázati projekt során milyen fontosabb fejlesztések valósultak meg az egyetem számos épületében.

2010. január 4-én megtörtént a Műegyetemi Gazdálkodási Rendszer hardver infrastruktúrájának beszerzése és üzembe helyezése. Ez új szerver számi-

tógepek, adattároló és mentési eszközök, szoftverek telepítését foglalta magába. Ezzel megvalósult a központi spam- és vírusszűrés is, amely az eddigi tapasztalatok szerint várakozáson felül teljesít. Sor került az Access Point-ök bővítésére is, melyel megvalósították a teljes Informatika épület WIFI lefedettségét is.

A fejlesztések során az Egyetemi Központi Számítógép Terem klímarendszerét is felújították. Lapunk megtudta, hogy az intézmény oktatóit és hallgatóit leginkább érintő fejlesztés keretében

a Neptun információs rendszer adatmentő eszközeinek korszerűsítése, valamint számítógépes ismeretlenőrző rendszer alapinfrastruktúrájának kiépítése is megtörtént, a Villamosmérnöki és Informatikai Karon.

BUKOSZA BIANKA

Nő az ösztöndíj, csökken a szoctám

Folytatás az 1. oldalról

Ezzel eddig az volt a probléma, hogy érthető módon nem lehetett összehasonlítani a BME-s, illetve a más egyetemekről érkező diákok előző félévi átlagát. Ezt kiküszöbölgendő született meg az a döntés, hogy a felvételi eljáráson szerzett pontok legyenek mér vadóak az összegek kiszámításánál, ami sokkal inkább objektívvé teszi a rendszert.

Ezeket a módosulásokat minden bizonnal örömmel fogadják majd a hallgatók, viszont van a TJSZ-nek egy kevésbé előnyös oldala is: a szociális támogatásra szánt keret a tavalyi 35%-ról 20%-ra csökken. Ez azt jelenti, hogy várhatóan az ösztöndíj legmagasabb összege

az eddigi 27000 forintról 24000-re apad. Ezzel párhuzamosan a pályázatok elnyeréséhez szükséges ponthatár valószínűleg emelkedni fog, vagyis egyre nehezebb lesz hozzájutni a „szoctámhoz”. Ez a folyamat már az előző szemeszterben elindult – 25 pontról 35-re emelkedett a határ – annak ellenére, hogy ekkor fordította az egyetem a legtöbbet a szociálisan rászorultak megsegítésére. Ezek után megjósolhatatlan, hogy mennyire fognak szigorodni a feltételek. Emellett sok esetben találkoztak olyan pályázókkal, akik esetében megkerdőjelezhető volt, hogy valóban égető szükségük lenne-e a támogatásra. A két főbb módosítás mellett a párhuzamos képzésekkel kapcsolatos paragrafusokat is pontosított-

ták a TJSZ-ben. Azon hallgatóknak, akik az első képzésük megkezdése után (adott képzési szinten), legfeljebb három héten belül létesítenek egy újabb jogviszonyt, minden képzésük lehet államilag finanszírozott. Ebben az esetben a két képzésben párhuzamosan eltöltött egy-egy félév összesen egynek számít majd. Ugyanakkor, ha valaki később létesíti a párhuzamos jogviszonyt, úgy azt már csak költségtérítéses formában teheti meg.

Mindezek mellett még az átsorlásokkal és a kollégiumokkal kapcsolatos paragrafusok is módosultak az átláthatóbb rendszer érdekében.

MAJER MILÁN

Külön utakon

Péhl Gábor, a BME Gazdasági és Műszaki Főigazgatóság műszaki főigazgató-helyettesét az intézményfejlesztési koncepció keretében megépülő Q épületek kivitelezésének tavalyi leállásáról, az építkezés folytatásáról, az épületek jelenlegi állapotáról és a bekötözés tervezett időpontjáról kérdeztük.

A PPP konstrukcióban megvalósuló Q1 és Q2 épület kivitelezését tavaly márciusban a gazdasági világválság miatt felfüggesztették. A beruházó Hérosz cégcsoportnak nem sikerült ugyanis az alapkonceptióhoz finanszírozó bankokat találnia, így források hiány nem folytatódhatott az építkezés, és a két épület kb. 20-25%-os készült-

tódhat a kivitelezése, ugyanis a Q2 épülettel szemben, ennek a létesítménynek a töltési modellje (100%-os egyetemi használat) biztosított, és így a finanszírozás is megoldhatóvá vált.

Mint ahogy azt Péhl Gábor elmondta, a Q2 létesítmény közvetlen oktatási hasznosítását az egyetem korábban sem tervezte, az épület finanszírozását és üzleti hasznosítását pedig a beruházó és finanszírozó bankai a válság miatt megváltozott gazdasági környezetben problematikusnak tartják. Tehát a leendő irodaépület kivitelezése továbbra is szünetel, a kapcsolódó szerződésmódosítások azonban több különböző megoldási alternatíváit is nyitva hagynak. Az épület sorsa egyelőre nem eldöntött, jelenleg intenzív tárgyalások folynak az

Fotó: Kasimova Lena

Nyugodt körülmények a vizsgaidőszakban

A vizsgaidőszakban meghosszabbított nyitva tartással várta a BME könyvtára az ott tanulni vágyó hallgatókat. A kezdeményezésről Kálmán László EHK alelnököt és Fonyó Istvánnét, az OMIKK főigazgatóját kérdeztük.

Az alelnök képviselő elmondta lapunknak, hogy a kezdeményezés eredetileg a hallgatóktól indult el, majd különböző hírcsatornákon és fórumokon jutott el az információ az EHK-hoz. Ezt követően a testület továbbította az igényt a könyvtár felé, ahol pozitívan fogadták az igényt. A 2007-től érvényben levő együtt-

működés keretében idén a téli vizsgaidőszakban – január 4. és 29-e között –, az intézmény reggel 8-tól 22 óráig várta a nyugodt körülmények között tanulni vágyó diákokat.

Fonyó Istvánnétől megtudtuk, hogy a plusz ügyelettől önként jelentkező kollegák vállalták. Hozzátette, hogy a teremfelügyelők a számon tartott olvasójegyek alapján statisztikát készítettek, hogy mikor és hányan vették igénybe a hosszabbított nyitva tartást. A tapasztalat azt mutatta, hogy a hallgatók nagy része inkább az esti órákban – főleg 20 óra után –, szeret tanulni.

DÖMÖK RITA

ÖNKÖNYVEREMÉNYJÁTÉK

A BME Egyetemi Hallgatói Képviselete nyereményjátékot hirdet a 2009/2010 őszi félév Oktatás Hallgatói Véleményezésének kitöltői között, amelynek fődíja a nyári szezonban a nyertes által szabadon választott időpontban egy egyheteres, **all inklusive egyptomi nyaralás két személyre (mintegy 250.000 Ft értékben)**.

A sorolást számítógép segítségével végezzük, azon hallgatók köréből, akik a számukra generált összes kérdőívet hiánytalannul kitöltötték (A kérdőív elutasítása nem számít kitöltésnek). A sorsolásban nem vehetnek részt a Hallgatói Képviseletek tagjai.

A kérdőívek megtalálhatóak a szokott helyen: a NEPTUN Rendszerben bejelentkezés után a kezdő lapon vagy az Ügyintézések/Véleményezések menüpont alatt, **a negyedik oktatási het végéig (március 7.) tölthetők ki!**

egyetem, a beruházó és a Magyar Tudományos Akadémia között a projekt további sorsáról, hiszen az MTA-t érdeklő a projekt esetleges megvásárlása, majd néhány kutatóintézetnek ideköltöztetése.

Az egyetemi vezetők változtatnál úgy ítélik meg, hogy a létesítmény jövőbeni hasznosítása vagy értékesítése, az eredeti elképzélésekkel összhangban biztosítani tudja a Q1 projekt részleges finanszírozási háttérét.

Péhl elmondta, hogy a következő tanév elejétől kezdve a Q1 használatba vételével jelentős mértékű oktatási terület szabadul majd fel, melyek közül méreténél fogva a V2 és a Z épület emelkedik ki. Ezeket a épületeket ezért fokozatosan kell venni a rendszerből, majd értékesíteni vagy bérbe adni. Mindenesetre csak olyan megoldás jöhet számításba, amely biztosítja, hogy költséget ez a két épület az egyetemnek a továbbiakban ne jelentsen – mondta el Péhl.

A szeptember elsejei tanévezetéig megelőzően kb. 1-2 hónapos átkötözési időszak vár az érintett tanegységekre, amelyek – Péhl szerint – jelentős többletfeladatot jelentenek a tanszékek számára.

SZABÓ ORSOLYA

A Q1 épület két szint mélygarázs, földszint és 4 emelet területén együttesen cca. bruttó 30.000 m² területű, melyből a közvetlen oktatási és tanszéki terület cca. 10.000 m² (ez nagyságrendileg megfelel a mellette üzemelő I épületnek). A Q1 épületben nagyelőadók, előadók szeminárium termek, tanszéki irodák, egyéb kiegészítő szociális és üzemeltetési helyiségek valamint két büfé-étező kerülnek elhelyezésre. A Q1 épület két tömbből áll, amelyek között az aula és egymás fölött helyezkedik el a két, egyenként 495 és 363 fős nagyelőadó. A két szárnyban ezenkívül tucatnyi 70-120 fős, korszerű oktatástechnikai eszközökkel felszerelt előadó kapott helyett.

A munkavédelem ünnepe

Egy konferencia keretében ünnepeltük egyetemünkön 2009. december 11-én, az Országos Munkavédelmi és Munkaügyi Főfelügyelőség (OMMF) alapításának 25. és az intézményes munkavédelmi szakemberképzés beindításának 50. évfordulóját.

A konferencián Herczog László szociális és munkaügyi miniszter köszöntőjében jelentette be Dudás Katalin eddigi megbízott elnök kinevezését az OMMF élére. Az előadást követően miniszteri elismerésben

jutalmazta a munkavédelmi szakemberképzés tanári karát. A honvédelmi miniszter emléktárggyal ismerte el

Rávai Attila ezredes és Biczó László őrnagy kiemelkedő teljesítményét is, melyet a honvédelem területén a munkavédelmi szakemberek képzése során kifejtettek.

Péceli Gábor rektor képviselésében Kulcsár Béla dékan Rektori Elismérő Oklevelet adott át Tarnai Júlia egyetemi docensnek, aki a képzés szakfelelőse volt évtizedeken keresztül, valamint Keisz István egyetemi adjunktusnak az anyagmozgatás tantárgy oktatói munkájáért. A BME és a munkavédelmi képzés között a mai napig szoros a kapcsolat: jelenleg

Fotó: Philip János

részbesült Sircz János, a jogelőd Országos Munkavédelmi Képző és Továbbképző Intézet nyugalmazott igazgatója, a munkavédelmi szakirányú felsőfokú továbbképzés vezető tanára, valamint Kemenczés József oktatót.

A szociális és munkaügyi miniszter elismerő oklevéllel

az országban egyedülálló felsőfokú munkavédelmi szakemberképzés a BME Közlekedésmérnöki Karának szakirányú továbbképzése, melynek keresztféléves évfolyama februárban indul ismét.

(info.: www.omkt.bme.hu)

KOCH MÁRIA

MEGKÉRDEZTÜK

Készítette: Gyulai Attila
Fotó: Ferenczy Dávid

MI A KÖZÉLET?

Közélet: A politikai, kormányzati, igazgatási stb. szervek, testületek közérdekű tevékenységeinek összessége, rendszere /Magyar Értelmező Kéziszótár/

Horváth Fruzsina

Attól függ, hogy az egyetem kontextusában érte-e, vagy globálisan. Számomra a közélet nem feltétlenül csak a politikát jelenti. A köz szereplői közé tartoznak a celebek, a politikusok, meg a BKV-sok is, tulajdonképpen mindenki, akikről a hírek szólnak, köszerezőlővé válik. Ami számodra fontos, az fog téged körülvenni, ez egyéni preferencia kérdése.

Hozzámb közelebb áll egy színdarab vagy egy vezető előadó a közigazdaságtan tanszéken, mint Dundika új mellplasztikája,

pedig mind közélet. Az, hogy ki milyen „köz” életet él a saját

kis mikrokörnyezetében, legyen az a család, egyetem vagy

munkahely, megint csak egyéni döntés kérdése..

Kántor Péter

Érdekes kérdés. A köszerezők – a társadalomnak azon a szintjén mozgó emberek, akik életének egy részét mi látjuk – befolyásolják a közigondolódást, közvélekedést. Ebbe nyilván beletartoznak a politikusok, művészek, sportolók, mindenki, aki valamiért hatásal van ránk. Valami illesmi a közélet.

Győr mint Egyetemi Főváros?

Akár meg is valósulhat a győriek kezdeményezése, amely egy vándordíj alapítását tűzte ki célul.

A győri hallgatók, hogy felhívják a figyelmet a vidéki képzés magas színvonalára, tollat ragadtak, és a Dunán útjára engedtek száz palackot, melyek a javaslatuk rövidített változatát tartalmazták. A Széchenyi István Egyetem hallgatóinak kezdeményezése egy vándordíj, melyet először Győr kapna. Az elismerést az ország szellemi, kulturális és oktatási életében nyomot hagyó, nemzetközi kapcsolatokkal is rendelkező intézményeknek

ítélnék oda elismerésként. A várost megilletné a jog, hogy két évig birtokolja a Magyar Egyetemi Főváros címet, és az azt jelképező emléktáblát. Több híresség is csatlakozott az indítványhoz, köztük Orosz Barbara színésznő és Dukai Regina modell is, mivel mindenkit kötődnek a városhoz.

Az ötlet születésének helyén kívül, még tizenkét pontban indokolják Győr prioritását. Ezekben belül részletesen kiternek dinamikus K+F tevékenységekükre, nemzetközi kapcsolataikra, modern oktatási metódusaikra. A hallgatói képviselet által benyújtott Országgyűlési Határozati Javaslatban hétfogaltak össze a tervet, amelyet Szakács Imre, a Fidesz parlamenti képviselője február 15-én fog megtárgyalni Katona Béla házelnökkel. Az ellen-

zéki képviselő nem látja akadályát az indítványnak, mivel politikailag semleges, kockázatmentes.

GALI ISTVÁN MÁRK

Nemzetközi és magyar diákgazolvány kedvezmények

Mindannyunk zsebében ott lapul a kis kék diákgazolvány. Vajon tudjuk-e milyen kedvezményeket vehetünk igénybe vele, ismerjük-e lehetőségeinket, és kinek érdemes nemzetközi diákgazolványt kiváltania?

Először ejtsünk néhány szót a nemzetközi diákgazolványról (ISIC). A kártyát már közel 100 ország 32000 elfogadóhelyén használhatjuk. Kiválthatja minden tanuló és diákok, magyar és külföldi egyaránt. Alsó korhatár 12 év, felső nincs megszabva. A kártya érvényes szeptembertől a következő év december 31-ig. Ára pedig mindenkorral 1800 forint.

Mind a magyar, mind a nemzetközi diákgazolvány egyik leggyakrabban használt kedvezménye az utazásra vonatkozik. Határainkon belül a MÁV, a Volán, a BKV és egyéb helyi közlekedési vállalatok jegyei olcsóbbak így, míg az ISIC-t külföldi utazásaink során használhatjuk fel.

Ezek az igazolványok számos étteremben is kedvezményt biztosítanak, főleg főzelékbárakban, egyetem környéki étkezdékekben, pizzériákban és kávézókban. Használatukkal olcsóbban szállíthatunk meg az ország számos diákszállásán, kempingjében és turistaházból. Budapesten, Tatabányán, Kecskeméten, valamint több más városban a nemzetközi igazolványt is elfogadják. Ezekre

azonban érdemes előre rákeresni az [isic.org-on!](http://isic.org-on)

A kulturális programok terén szintén a lehetőségek széles tárházát nyújtja a két kártya. A hazai diákgazolványunkkal 50 %-os kedvezményt kaphatunk egy nyilvános könyvtárba való beiratkozáskor, valamint a legtöbb múzeumban, színházban, mozinban és rendezvényen váltható olcsóbb diákjegy. A Budai- és a Vajdahunyad Várból, a Nemzeti Galériában, a Fővárosi Állatkertben, a Vidámparkban és még sok egyéb kulturális helyszínen az ISIC is kedvezményre jogosít.

A nemzetközi diákgazolványt azoknak érdemes kiváltaniuk, akik külföldre utaznak rövidebb-hosszabb időre. Noha Magyarországon belül is egyre több kedvezményt biztosít, itthon mégis sokkal több helyen juthatunk kedvezményhez a hazaival.

VENCZEL CSABA

Elégedetlen az egyetemi rangsorral az EU

Évente több nemzetközi egyetemi rangsort is felállítanak világszerte, melyben általában a legjobb száz felsőoktatási intézmény szerepel. Tavaly többek közt 32 amerikai és 18 brit egyetem kapott helyet az elismerő listán. Az EU viszont elégedetlen az eredményivel, így saját felsőoktatási rangsor felállítása mellett döntött. Elfoglultnak és egyoldalúnak találták, hogy 2003 óta a listát amerikai egyetemelek uralják, a Sorbonne-t pedig meg sem említik. Az Európai Unió több egyetemet és céget bízott meg azzal, hogy kidolgozzanak egy igazságosabb sorrend felállításához szükséges új módszertani technikát.

Csökkent az állás nélküli pályakezdő fiatalok száma

A júniustól szeptemberig tartó erőteljes növekedés után 4,3 százalékkal csökkent az állástalan pályakezdő fiatalok száma. Az Állami Foglalkoztatási Szolgálat nyilvántartásában még így is 51300 állás nélküli pályakezdő szerepel. A fiatalok körében a munkanélküliség főként Közép-Magyarországon és a dunántúli régiók középső és nyugati részén a legjelentősebb. Az állástalanok 40%-a általános, 45%-a középfokú és 5 %-a felsőfokú végzettséggel rendelkezik.

Kántor Péter

Nagy Richárd

Nem egyszerű a kérdés, nehéz erre válaszolni, nem vagyok egy tipikus közösségi ember. Hogy a politika vagy a bulvár közélet-e? A politika és a pártok engem speciel nem érdekelnek, és ugyanez a helyzet a bulvárral is. Ezek csak azoknak jelentenek közéletet, akit foglalkoznak vele. A kultúra talán már leginkább az a közélet, ha a haverokkal összeülünk, megilyenek...

Szabó Tamás

Az egyetemi éveim alatt a Schönherz Kollégium tagja voltam, számomra ahhoz kapcsolódott mindenfajta közéleti tevékenység. Nagyon sokféle szakmai és egyéb szórakozási kör működött ott. Szerintem a szakmai programokat is lehet közéletnek tekinteni, például a villanykaron a mostani első-, és másodéveseknek van ún. tanköri foglalkozása, ami azt próbálja meg elősegíteni, hogy a hallgatók közösen tevékenykedjenek. Közélet alatt talán a közösségi tevékenységet érthetjük.

Vajnai Judit

Ha nem a BME-re vonatkoztatjuk a közéletet, akkor szerintem beletartozik minden: politika, pártok, sporttevékenységek, kultúra stb. Ha az ember részt vesz valamiben, önkéntelenül is véleményt formál mindenről, ami őt hatásként éri, legyen az pozitív vagy negatív. Szerintem ez a véleményalkotási folyamat is a közélet része.

Csak az a kérdés, mikor tér vissza

Talán még a madárinfluenza sem okozott akkora pánikot, mint a tavaly áprilisban felbukkanó H1N1. Járványügyi szakértők, politikusok és magukat hozzáértőknek vallók sok esetben homlokegyenest eltérő véleményeket képviseltek. A legújabb híradások arról számolnak be, hogy az év elején megérkezik az influenza második hulláma. A H1N1 veszélyeiről, és az ezzel kapcsolatos kétésségeinkről kérdeztek Dr. Vass Ádámot, az Állami Népegészségügyi és Tisztorvosi Szolgálat Járványügyi Főosztályának nyugalmazott főorvosát.

Miért keltett azonnal pánikot világ-szerte a H1N1?

Az Egészségügyi Világszervezet (WHO) 2009 áprilisában jelentette be, hogy egy teljesen új vírus felelős minden az USA-ban, mind pedig a Mexikóban kialakult influenzajárványokért. Ennek során Mexikóvárosban a betegek között 850 súlyos tüdőgyulladásos esetet észlelték melyből 60 halállal végződött. Június 11-én hivatalosan is deklarálták, hogy világjárványról kell beszéljünk. Nemzetközi szakértők attól tartottak, hogy ez az új vírus, amely emberi és állati (sertés- és madárinfluenza) géneket is tartalmaz, esetleg könnyen mutálódik, és súlyosan veszélyeztetheti

az Egészségügyi Világszervezet a gyógyszertervező cégekkel összefogva feleslegesen keltett pánikhangulatot és gyártatott le sokmillió vakcinát, valamint tette ki az embereket az oltóanyag mellékhatásainak.

Mindenekelőtt leszögezem: nemzetközi járványügyi adatok bizonyítják, hogy világörökön járvány alakult ki. Szakértőként csaknem négy évig dolgoztam a WHO európai irodájának védőoltásokkal kapcsolatos tanácsadó bizottságában, és egyszer sem tapasztaltam, hogy a szervezet döntéseit ne szakmai tényeken alapuljanak, hanem a gyógyszer lobbi hatására. A WHO influenza szakértője, Fukuda Keidzsi visszautasította Wolfgang Wodarg vádját azzal a kijelentéssel, hogy a világjárvány kialakulását megalapozott tények támasztják alá, hiszen minden össze párhonap alatt 120 országban mutatták ki a vírust. Margaret Chan, az Egészségügyi Világszervezet főigazgatója kifejtette: „Az oltóanyag biztonságos és hatékony. Körzetszűküldési válság-helyzet esetén jobb az óvatosság irányában tévedni. Mindannyian jobban szeretnénk mérsékelt járványt látni nagy oltóanyag-készletekkel, mint súlyos járványt alkalmatlan vakcinával.”

Minden eddigi világjárvány esetében megfigyelhető volt, hogy több hullámban csapott le, amelyek között néhány hónapos, vagy akár fél éves csendesebb időszakok is voltak. Ez valószí-

Fotó: Szabó László

kált. Azért ez elég nagy eltérés, nem gondolja?

Ez a kérdés nem ilyen egyszerű, hiszen csak a korábbi tapasztalatok alapján lehetett következtetni a vírus agresszivitására és a megbetegedések varható számára. Tudni kell, hogy ha az 1918-as spanyolnáthához hasonló világjárvány alakult volna ki, akkor jogos lett volna a következtetés, hogy Nagy-Britanniában 60 000 halálos áldozatra lehet számítani. Óriási

szaktekintélyei, és akik a felmerülő kérdésekre egyértelmű, világos és egyeztetett válaszokat adnak.

Valóban, talán az is gerjesztette a pánikhangulatot nálunk, hogy a lakosság nem tudta kihez forduljon, nem volt szakmai összefogás sem.

A Szülészeti és Nőgyógyászati Kollégium is csak viszonylag későn, decemberben adott ki nyilatkozatot, miszerint a kismamáknak szakmailag erősen javasolt – mondhatnánk elvárt –, hogy beoltassák magukat. Korábban az első reakció az illetékesek részéről az volt, hogy a terheseknek kell eldöntenüük ezt a kérdést, kétség esetén pedig kérjék ki a háziorvosok véleményét. Utóbbiak szintén nem tudtak egyértelműen állást foglalni az oltás tekintetében.

Mindemellett felelősnek tartom a

médiait is, hiszen a sajtókonferenciák és nyilatkozatok ellenére nem a valóságot, hanem a számukra érdekesebb pánikkelt rémhíreket közölték. Ilyen volt az is, amikor a lapok szétkürtölték, hogy Németországban a politikusok más vakcinát kapnak, mint az egyszerű állampolgárok, vagy hogy a védőoltásokkal cseppet ültetnek az emberek bőrébe. Véleményem szerint a különböző televíziós adásokban feltűnő, tiszti főorvosi emblémával ellátott védőoltások mellett szóló kampányhirdetést is előbb kellett volna bemutatni, valamint vitaműsorokban is szükséges lett volna foglalkozni a témaival, hogy a lakosság megkapja minden a járőrözést, amire szüksége van.

PERLAKI FANNI

Mi is az a H1N1?

A vírusokat antigénjeik alapján osztályozhatjuk, melyek olyan fehérjék vagy poliszacharidok, amelyek a szervezetben antitestek (ellenanyagok) termelését indítják el.

A vírusok típusát (A, B vagy C) a belső antigének, míg az altípusát a felületen elhelyezkedő külső antigének határozzák meg. A manapság sokat hallott H1N1-ből tehát a H a haemagglutinin, az N pedig a neuraminidáz nevű külső antigént jelöli. A haemagglutininnek 15, a neuraminidáznak 9 altípusa van, ezek alapján különböztetjük meg például a madárinfluenzát (H5N1) a lóinfluenzát (H3N8), vagy az 1957/58-as ázsiai influenzát (H2N2), az 1968/69-es hongkongi influenzát (H3N2).

Az influenzavírusok száma azonban nem véges, hiszen az állandó mutációk, rekombinációk révén folyamatosan új változatok jönnek létre. A médiában gyakran halljuk, hogy a H1N1 influenzavírus egy új fajta, de ez nem így van. Ez okozta az 1918/19-es spanyolnáthát is, az újdonsága abban van, hogy ez is egy mutáció eredményeként létrejött, eddig még nem ismert változat, az A(H1N1)v influenzavírus.

LENGYEL RITA

a világot. Szerencsére az eddigi virológiai vizsgálatok szerint még nem változtatta meg a szerkezetét. Sajnos, erre még sor kerülhet...

Úgy tűnik, ma már az a legfontosabb kérdés, hogy indokolt volt-e világörökönélminősíténi a H1N1-et. Ezzel kapcsolatban talán a legerősebb támadás Wolfgang Wodarg német szociáldemokrata képviselő részéről érte a WHO-t, aki azt állította, hogy

nőleg most sem lesz másként, csak az a kérdés, mikor tér vissza. Erre a veszélyre január végén Barack Obama amerikai elnök is felhívta a világ figyelmét, és kiáltott a védőoltások szükségessége mellett.

A járvány bejelentésekor még Liam Donaldson, Nagy-Britannia országos tiszti főorvosa is legkevesebbet 60 000 halálos áldozattal számolt, míg mára ezt a számot maximum 1000-re redu-

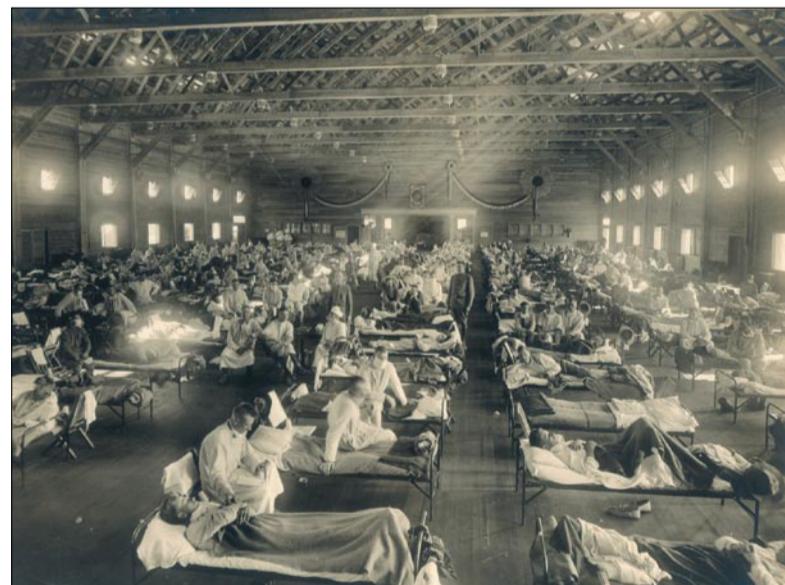
szerencse, hogy nem így történt, de ebben nagy szerepet játszott az ott zajló hatékony védekezés is. Viszont ha azt nézzük, hogy csak nálunk 4000 betegből 300 lélegeztetőgépre került, akkor már láthatjuk, hogy veszélyesebb ez a vírus, mint ahogy ma kezeljük.

Kezdettől fogva tapasztalható egyfajta megesztsésgé az orvostársadalomban. Miért alakult ez ki a pandémia (világjárvány) megítélésében és a védőoltások szükségességeiben?

Véleményem szerint hiba volt, hogy az orvostársadalom és az egészségügyi dolgozók nem kaptak elsőként – és ezt nem győzöm hangsúlyozni – már a nyár folyamán részletes szakmai tájékoztatást a kialakuló helyzetről, és indoklást a védőoltások szükségességről, biztonságosságáról és hatékony-ságáról. Fontos lett volna, hogy az információkat ne megbízhatatlan forrásból, a médian keresztül kapja a lakosság, hanem olyan szakértők ismertessék, akik a járványtan és a vakcinológia (oltástan) közismert

Világjárványok a XX. és XXI. században

Dátum	Név	Járványgó
1918-1919	spanyolnátha	Európa
1957-1958	ázsiai influenza	Kína
1967	Marburg vírus	Németország
1968-1969	hongkongi influenza	Hongkong
1976	ebola	Szudán, Zaire
1990-1994	diftéria	A Szovjetunió utódállamai
2000	lépfene	Románia
2000-2001	Kergemarha-kór	Nagy-Britannia
2002-2003	SARS	Kína
2005	madárinfluenza	Ázsia
2009	H1N1	Mexikó

Mire jó a mérnök és neki mire a matézis?

- egy öreg mérnök morgolódásai -

Fotó: Kiss Imre

Archimedes hadigépeivel és azokat se ő, hanem (ugyan kínában) Marcellus konzul vette komolyan – neki a hengerbe írt gömb volt a fontos. A mérnöki munka halmozott tapasztalatokra épülő kockázatvállalás volt, amit nagyra értékeltek ugyan, de egyben rendkívül drasztikusan szankcionáltak, Hammurábi törvényeitől Kóműves Kelemenné balsorsáig meg a Gulagra került repülőgép-tervezőkig. A tudomány csökkenti a megrendelő kockázatát, hogy a fejére dől a ház, de az építőét is, aki ma már ugyan nem fejével, de gyakorta egyszinten jával felel ennek elmaradásáért.

Boldogult Sváb János professzor úr egyszerű valószínűségelméleti modellen bizonyította számunkra, hogy abszolút biztonsággal még egy húzott rudat se lehet méretezni, a mérnöki tevékenység örökösi kísérője – tudomány ide, számítógép oda – a „kiszámított”, mérlegelt kockázat. A másik oldalról nézve, mérnöki alkotást – ház körüli barkácsoláson túl – nemigen hoznak létre megrendelő nélkül. A megrendelő szempontjából pedig maga a mérnök is kiszámított vagy kiszámíthatlan kockázat, amelynek tapasztalati és tudományos megalapozottságáról nem sok fogalma van. Ha számításba is vesszük a kötelező hatósági előírásokat, a „jó gyakorlat” iránti is kötelező szabályait, még minden elég hézag marad, amelyet a megrendelő emberismerete, beruházói jártassága, és a vállalkozó mérnök „önprezentációs képessége”, referenciái, „imáza” hidál át. Szélhámosok a mérnök szakmában is teremnek, de a legkényesebb szakmai illemlszabályok között sem mellőzhető a megrendelő meggyőzése arról, hogy a szakember képes a bár igen általánosan megfogalmazott feladatok megoldására és ezt személyes elkötelezettséggel vállalja. Ennek feltétele a szakmai kompetencia mellett az előadókézség, empátia, és igen, művelteg is. Olasz kollégákkal folytatott elég kemény tárgyaláson meglepően hatásos volt egy alkalmasan elhelyezett Dante-idézet. Általában véve is sajnálatos közhely, hogy nem tudunk beszélni, ésszel érvelni, mi műszakiak különösen nem. Ezt pedig, szónoklástani stúdiomok nélkül is, tanulni lehetne a szóbeli vizsgák tapasztalatából – ami az írásbeliekkel szemben sajnos mindenki által háttérbe szorul. Torz megjelenési formája, amikor „kettest sem érő” zárhelyi bában szerzői jönnek reklámnál – a boldogtanok még érvényt se tudnak, miért kellene az „egsig” hiányzó pontokat megkapniuk. Ennél is szörnyebb a „jogászkodás”, amikor a „szolgáltató egyetem” téveszméjétől hajtva magukat a feltett kérdéseket kezdi vitatni. Az egyetemi demokrácia ugyanis addig tart, amíg a hallgató felveszi a tárgyat, utána – kirívó mélítánytalanság esetét kivéve – az előadó elég rugalmasan döntheti el, mit szentesít aláírással a félév végén. Ezzel pedig „nem az iskolának, hanem az életnek tanulunk” – ha tanulnánk, hogyan birkózunk meg makacs főnökkel, ellenérdekeltek partnerekkel és a műszaki gyakorlat egyéb kedves szereplőivel, lehetőleg jogi paláverek nélkül.

Örömmel láttam a Mérnök Újság júliusi számában (20-21.o.) Garbai professzor úr, hajdan volt évfolyamtársam és szigorló diáka elmélkedését, mi lenne kívánatos matematikából a „hadapród-mérnök” tarsolyába, a marsallbot mellé. Következtetésekkel egészében véve egyetértek, csak tartok attól, annyi más okos véleménnyel-javaslattal együtt elnyeli a jelenkor Nagy Magyar Parlag „nincs ilyesmire pénz, idő, energia stb., most épp mást kell végrehajtani” futóhomokja. Talán hasznára lesz az ügynek, ha megkísérlem néhány mélyebb összefüggés vizsgálatát.

Az ASME Mechanical Engineering levelezési rovatában látta egy gyártulajdonos panaszát, hogy üzemebe nem tud mérnököt felvenni. Kap szivattyú-szakértőt, villamos erőáltalú specialistát (bizonyára elmelítült és széles körű matematikai ismeretekkel) – nem mérnököt, vagyis olyan kétlábú tollatlan madarat, aki szükséges és elégsges elmeleti eszközök igényébe vételével gyakorlati feladatokat old meg, azt nem. A „gyakorlati feladatokra” nézve ebből nem sok következik, annyi azonban bizonyosan, hogy szakterületeken túlnyúló, áttekintő, szintetizáló képességeket igényelnek. Egyebekben az határozza meg őket, mit kíván a „vevő” – ahány van, anynyiféle. Kiélezett példa, amit egy innovációs fórumon haladtam. Erre szakosodott cég Charles Simonyinak, kérésére, fiatal mérnök-munkatársakat ajánlott, de ő – kellő gyakorlatot hiányolva – egyet se fogadott el. Ha meggyondoljuk, hol szerezhetett volna a jelölt ilyesfajta szakirányú gyakorlatot, hiszen valószínű, hogy ott is lettek volna felvételi kritériumok és felrémi a „végletes ciklus”, a lehetséges megoldás az, hogy egy felsőoktatási intézmény „Charles Simonyi” szakot indít, amelyen a képzést és az abba iktatott termelési gyakorlatokat pontosan Charles Simonyi elvárásai szerint végzik. Aztán majd énekelhetjük Zoránnal, „Suzuki szak, Audi szak, az is kéné még”, valamint Monori Kefegyári szak (ha ugyan létezik, hajdan ott gyártottak nekünk logaréget) és több más egyebek. Aminél az irreálitását egyebek mellett az is mutatja, hogy arra már volt példa, nagyon helyesen, hogy világcégek szép ösztöndíjat tűzött ki bizonyos szakon tanuló hallgatóknak, de arról nincs tudomásom, hogy követelményként tette volna mellé, az illető hallgasson, mondjuk, lineáris programozást.

A mérnöki munka alapjául szolgáló tudományok – alkalmazást tekintve – csak pár száz évesek, minden nem gátolta meg elődeinket, hogy mai szemmel is elismerésre méltó alkotásokat hozzának létre. Matematika meg mechanika természeteit minden letezett, de talán csak egyszer szóltak bele a való világba,

A „fellépés”, impresszionálás akkor lehet hiteles, ha készsége vált szakismeretekken alapul. „Minden” azonban nem lehet készséget szerezni vagy vindikálni, akár szűkebb szakterületen sem – ez a szélhámosok műfaja. Még az elmélet magas szintjén szerzett tudás sem elegendő. Egy másik, sok bizonytalansággal terhelt szakma képviselője, Clausewitz tömör összefoglalója szerint: „Az egyedi esetek és az elv között nagy a távolság és ezt a következtetések világos láncolatával nem minden lehet áthidalni. Önbizalom kell ide, ami mellé jó, ha némi kételkedés is járul. ...A határozottságot csak olyan értelmi működés hozza létre, amely tudatossá teszi a kockázat szükségszerűségét, és ezzel irányítja az akaratot.” Készséget, szakismeretet vagy gyakorlás, vagy tudományos megismerés útján lehet szerezni. Gyermekem még totogós korában egyszer azzal lepett meg, hogy tud úszni. „Mikor tanultál meg?” – „Semmiről, de láttam a tv-ben Hargitayt, és azt én is meg tudom csinálni.” Biztos, hogy ez az ismeret valamiképp hasznára vált, amikor beletoccsant a valóságos vízbe és a legnagyobb mértékben el volt kötelezve, hogy fennmaradjon a tetején levegőt venni, de még nem kevés gyakorlás kellett, a mozdulatok automatizmussá válásával, hogy a pánctalálásból tényleg úszás legyen.

És itt érkeztünk el a mérnökség matematikai „exigentiaihoz” – amelyek szélesebb körben Kossuth Lajos szerint a politika tudományát alkotják. Kétségtelen, a mérnöki intuíció az alkotás igen fontos tényezője. Nem kisebb elme, mint Kepler

*Ha előbb tudnánk azt, hol vagyunk,
és merre igyekszünk,
akkor jobban meg tudnánk ítélni,
mit tegyünk, és hogyan tegyük.
(Lincoln, a Meghasonlott Házról, 1858)*

jelentette ki az ausztriai boroshordók láttán, hogy ki is tagadhatná, a szemlélet maga, okoskodás nélkül tanítja a geometriai igazságokat? Hozzáteszem, azért csak levezette belőle a maig közhasználatos hordászbályt – azaz megkereste a matematikai alapokat és általánosított. Az sem vitatható ugyanis, hogy a megismerés rendszerezése, oksági kapcsolatokba sorolása az ismeret minőségének (ellenőrizhetőség, megismételhetőség) lényeges feltétele. Ennek legáltalánosabb és leghatásosabb eszköze pedig a (alkalmazott) matematika. Le lehet jönni a Badacsonyból intuitíve az orgonasípok közt is, pláne ha közönség van hozzá, de ajánlatos megkocogtatni minden követ, mielőtt rálép a vakmerő, aki nagyon alakít, de nyaktörést kockázat. Lehet tanterveket, kurzus-étlapot összeállítani – szinte bizonyos azonban, hogy lesz, aki „mással szeretné játszani” (ha egyáltalán valamivel, mert már korábban totálisan elrettentették az egészről). Az pedig, tekintve a műszaki feladatok sokféleségeit, ugyancsak szinte bizonyos, hogy a munkát vállaló mérnökpárlanta rövidesen olyan tennivalók elérhetik, amelyek matematikai tartalmáról az egyetemen jó, ha egyáltalán hallott. És ez az adott helyzetben már nem „tudományos kutatás”, hanem „határidő kötelezettség”. A tudós kutatási témaját választja, a megoldás kényszere nélkül, a mérnök a feladatot kapja, egyszintén fővizes terhével. A Fermat tétel bizonyítása függőben maradhatott három és fél évszázadon át és a megoldást ma is csak szűk szakmai körök értik, ha ugyan. Az Izzó kutatói azonban, mint Gyulai akadémikus említi a Bánki-emlékbeszédben, Aschner Lipót szárnyai alatt radarozhatták bár a Holdat, de ha a kriptolámpa-gyártással adódott gond, azonnal annak megoldására kellett összpontosítaniuk.

A feladatok sokféleségére három összetevőben lehet felkészülni: általános tájékozottság, bizonyos (leginkább klasszikus) tárgykörökben alapos szaktudás, valamint önképzési jártasság megszerzésével. Legfőképpen pedig a mindenre támaszkodó „önkritikus magabiztosággal”, amelynek eredményeként az új feladathoz szükséges matematikai és egyéb szakmai háttér még „valós időben” felépíthető. Klasszikus példát adott erre hajdani főnököm, aki egy tervező intézet különleges gőzvezetékekkel foglalkozó csoportját irányította. A magasabb vezetőség aggályai ellenére (hiszen eddig csak vizzel meg gózzel dolgoztunk) felvállalta egy erőmű – olajfinomító páros közt pakura fűtőanyagot szállító távvezeték tervezését. „Az is egy közeg, vannak tulajdonságai, van szakirodalma, hát miért ne?” Nekünk bemutatkozás végett odadtad egy müanyag palackot, tele koppanásra beledermedt pakurával, és hogy tegyük a fűtőtestre, nézzük meg, mi lesz belőle. Megnéztük. A vezeték működött. A Főnök amúgy gépész- és villamosmérnök végzettséggel, valamint több éves államköltséges asztrahányi gépműhely-gyakorlattal rendelkezett, ami problémálatását igen kifinomította. Az általános térbeli vezetékek rugalmassági számítását Stachó professzor ludovikásoknak írt tenzoranalízis könyve alapján dolgozta ki, saját kezűleg programozta számítógépre, szerette a klasszikus zenét és kívül-belül ismerte Madách Tragédiáját.

Hogyan lehetne a fenti pálya történelmi esetlegességeit a mai képzés menetrendjébe illeszteni? Egyedül az épp szétdarabolás alatt „megújuló” egyetemi stúdiومokba elég nehezen. A tájékozottság dolgában a nyomok a középfokú oktatáshoz vezetnek (amelyet mostanság ugyancsak megújítások fenyegetnek). Ez az utolsó stáció, ahol a nebulók még általános művelteget adó szervezett oktatásban vesznek részt, utána többnyire a szakbarbárság ideje következik. És még valami: ez az utolsó stáció, ahol meg lehet szereteteteni a matematikát és ennek, nyugodtan mondhatom, minálunk világhíres eredményeket hozó infrastruktúrája van: a Középiskolai Matematikai és Fizikai Lapok, meg a tanulmányi versenyek rendszere. Itt a matematika még nem „gyász kötelesség”, hanem az emberiség szellemi fejlődésének, görög fehér márvány-napfényes örökségének szinte játkos, rejtévényes megismerése, a korosztályban természetes versengés megélésének lehetőségeivel. Az a tájékozódás, amit a kollégák cikke a mesterszak elejére helyez, itt már elemeiben készben, begyakorlattan rendelkezésre áll. A gondolkodás fegyelme, a szabatos problémálatás pedig azoknak se válik kárára, akik majd netán nem matematikusnak vagy mérnöknek mennek.

A középiskolai alapozás hiánya tapintható következményekkel jár az egyetemi oktatásban. Megdöbbentő volt, hogy az

ábrázoló geometria felsmérő zárhelyjén hajdan volt évfolyamom fele elégtelen írt és heten voltak jelek a csaknem ötszázból. Még megdöbbentőbb volt, amikor a matematika előadója a polinomiális tételekről bejelentette, hogy teljes indukcióval fogja igazolni, az évfolyam hangsos „Buuh”-ot hallott, mint a gályarabok, amikor meghallották, hogy a kapitány vízisfelnél akar. Ezek után viszont egyáltalán nem volt megdöbbentő, hogy a szaktárgyak, ahol mindenzt már alkalmazni kellett volna, kemény szűrővé váltak, ami elvezetett a megszerzett jegyek 72%-ának utóvizesig jellegéig és hogy első intrádára a társaság fele se szerzett oklevelet (tudomásom szerint ma se jobb az összkép). Ezek után vagy el kell fogadnunk, hogy az egyetemi stúdiomok ilyen arányban kicentrifugálják a nehezebb felfogású hallgatószágot, vagy fel kell tennünk a kérdést, kell-e a gyakorló mérnöknek a polinomiális tételel meg a teljes indukció.

Az első az oktatáspolitika „nagystratégiajához” tartozik, és nem lehet a jelen eszmefuttatás tárnya. A másodiknak ugyan vannak oda tartozó aspektusai, de valamelyest hozzá lehet szólni egy „öregcserkész mérnök” tapasztalatai alapján is. Tehát: a polinomiális tételel úgy önmagában nem kell – de ha tartósan a rá, mint alapismeretre épülő szaktudás sem kell, vagy a delikvens nem használja, akkor vagy nem mérnök, csak papírja van róla, vagy nem végez mérnöki munkát, a bele fektetett oktatási erőfeszítések nagy kárára. A bürokratikus civilizálódás sajnálatos vonása, amit Parkinson a kormányhatáamat gyakorló testületek ciklikus fejlődéséről ír. Ha adott, tekintélyes körhöz tartozás kívánatos és nem lehetetlen, a bejutás érdekében akkora társadalmi nyomás érvényesül, hogy a tagság felhígul, az eredeti funkció és a tekintély elhalványul, az odatartozás lassanként üres címmé válik. A munkamegosztásban alárendelt rétegek státuszsa ugyancsak devalválódik, a felhígulón belül azonban megjelenik egy belső csoport, amely az érdemi munka továbbvitelére képes. Keserves hatásköri osztózkodást követően egy idő után majd az ebbe jutás lesz széleskörű igény és így tovább.

Óhatatlanul kísért a fenti modell, ha a műszaki szakoktatás átalakulását figyeljük. A jól bevált „középkáder”, a technikus, kihalóban van, a mai „szakközép” csak árnyéka. A főiskola üzemmérnöki képzésével megjelent a színen a több mint technikus, még nem egészen mérnök, de a neve szerint már a spájzban van. A bolognai folyamattal pedig kilép a spájzból. A száz éve még szakmai presztízst jelentő „mester úr” ma még éppen valaki, de a „segéd úr” már nem státusz. A BSc meg lefogadom, hogy mérnök lesz, csak még azon folyhat vita, mit jelent a címben a Sc, például in puncto matézis. A középkáder ma a korábbinál gyengébb, viszont lett egy turbó változata, amit sokrétű okból majd éppen BSc mérnöknek neveznek. Az MSc a, mondjuk, full mérnökségnak azonban kötelező előszobájává lett, amelyen „hadapród őrmester” jelleggel. A hatásköri osztozás itt se lesz könnyű.

Ötven éve úgy szolt az ige, hogy a technikus egrészt befejezett középfokú szakképesítés, meghatározott feladatkör ellátására, másrészt felsőfokú tanulmányokra képesít. Nekem is sok technikus évfolyamtársam volt, akit kezdetben táltozott számítottak, de harmadévé végére már csak egy maradt belőlük, az is közgazdász. A többi a műszaki alapjártasság bűvölétében (ami a gimnáziumból jötteknek okozott nem kis fejfájást) nem érzékelte, hogy amit már látott a la Hargitay, azt még nem tudja, különösen alkalmazni nem. Ma a BSc befejezett felsőfokú szakképesítés, még elégé homályosan specifikált feladatok ellátására, másrészt MSc stúdiomakra képesít. A középfokú műveltségi és természettudományos előképzésről ebben a kontextusban nem esik szó, különben is, „Gott schütze”, további lefokozás előtt áll.

Fogadjuk el tényként, hogy valamiféle „light”, de imponáló nevű felsőbb műszaki képzésre szükség van, mind a gazdaságnak, mind a mérnökelten, de ambiciózus, helyét kereső fiatal generációtól. A BSc alatt kiderül, érdemes-e még tizenkilencre lapot húzni és ez az időnap előtti végleges döntésektől ódzkódó korszellelmnek is megfelel. Matematika dolgában nagy valószínűséggel arra lehet számítani, hogy az amilyen olyan középiskolás ismereteket egyfajta rendbe

kell fésülni, hogy a szaktárgyak minimális megértéséhez szükséges felsőbb tudnivalókat rájuk építhessék. Megszerettetésre itt nincs idő, csak tisztelesség ne essék szólvan – idomítás történhet, tudomásul vétel, amelyen „parancshirdetés”, önálló alkalmazás igénye nélkül. A BSc-hez ez akár még elég is lehet – majd kiderül. Viszont az MSc-ben, ha az tényleg Master, körülbelül úgy lehet vele boldogni, mint a hajdani technikusnak harmadéven. Arra meg nincs idő, hogy az egész előlről kezdjék, „magasabb, alkotó fokon”, amint hajdanában nekünk még dialektika címén okították.

Hol, miben lehet keresni azt a többletet, ami képes túllendíteni a képzés dolgát a fenyegető holt pontokon? Bizonyosan van szerepe a tantárgykínálat folyamatos megújításának, a korszerű matematikai ismeretanyag bevonásának. Van, akit ez lelkesít, van, akit kevésbé, mert a klaszszikusokkal is van elég baja. Amikor első évesen egy évfolyamgyűlés korszerűsítési vitájában a valószínűségelméletet emlegettettem, ez ugyanolyan „Buuh”-ot kapott, mint a polinomiális tételel. Különben onnan jutott az eszembe, hogy nyomát se láttam az oktatási programban, pedig a Köz.Mat.Lapokban örököld téma volt és ebből jámborán arra következtettem, hogy csak jó valamire. Nem értek teljesen egyet az alá, hogy a kollégák a korszerű ismeretek számára a klasszikus téma (parciális DE, komplex függvénytan) elhagyásával látják jónak időkeretet felszabadítani. Személy szerint elfogult vagyok a tárgyban, Papkovics és Muszhelisvili munkáinak mérnöki hasznosságát nem tudom eléggyé méltatni. De: nem az ő műveket oktatták az egyetemen, hanem azokat az alapokat, amelyekről majdan elérhettem őket. És sok más esetben sem közvetlenül az alkalmazható ismereteket oktatták, hanem az „agytekervényeinket tornásztatták”, ahogy Heller professzor úr tiszteletemlő nyíltággal meg is mondta. Végtére a több ezer évig működő kínai birodalom magas tisztségeihez azok jutottak, akik tizenhat szótáros klasszikus versformában írt költeményeikkel az éves irodalmi versenyvizsgákon legjobbnak bizonyultak. Mondván, aki erre képes, annak a többi tudnivaló már semmiség. Ennyit az alapos szaktudásról.

A harmadik felkészülési összetevő, az önképzési jártasság ugyan kellemetlenül rezonál a manapság feddőleg emlegetett öngondoskodásra, de pozitívan az élethosszig tartó tanulásra is. A szabványosnak mondható képzési pálya vázolt buktatóit már menet közben is erre figyelve lehet kikerülni. Ez pedig nagy részben a személyes motivációtól függ. Szerveznek ugyan időről időre előkészítőket, „golyakeltetőket”, adott a Középiskolai Mat-Fiz. Lapok, és ami vele jár, ezek igénybe vétele mindenki a „kötelező gyakorlatokon” túlmenő munka-befektetést kíván. Hogy mi motiválhat a probléma felismerésére és megoldására? A már emlegetett hajdan volt Főnök is hagyhatta volna rozsdásodni a hadizákmány Siemens hegesztőgépeket a láger udvarán, azonban felismerte, hogy némi magyar finesszel üzemképessé tehetők és ezt a nacsalnyik, ha szerényen is, de díjazzza – így csak enye gyomorbajt hozzon haza. Nekünk, az ötvenes évek egyházi iskolába járó diákjainak erős motiváció volt, hogy a matematika nem pontozásos sport és ott kétszer kettőt nekünk is négy. Manapság ilyen direkt tényezők, hálá égnek, nincsenek – de van élesen egyszintű verseny egy jelenleg szűkülö ipari állásának általánosításáért és vannak emelkedő képzési költségek.

Különös jelentősége van a BSc tanulmányok során a matematikai ismeretek MSc-re előre tekintő szélesítésének. Ez valamennyire lehetséges az egyetemi tanszabadság kihasználásával is, de legfőbb eszköze a jó vezető mellett végzett tudományos diákkori munka. Nehéz úgy elsajtatani valamit, hogy leakasztok egy könyvet a szabad polcról, aztán „da capo al fine” megtanulom. Kedves öreg angol tanárom mondta, annyi szót tudsz, amennyit kontextusban ismersz. Ha van „tétre menő” feladat, és vagy az instruktorod tanácsára, vagy magadnak kikínálódva rájössz, mit hol keress, és mennyi kell belőle, egy hővezetési feladattól hamarasan eljutsz a Fourier-Bessel-Dini sorfejtések rejtelmeiig. A gyakorló mérnöknek pedig – különösen, ha szabad szellemű fónőkkel áldja meg a jó szerencse – hatodik érzéket kell kifejlesztenie, hogy meglássa akár egy rutin feladatban az elméletre alapozott tovább-

fejlesztés lehetőségét. A későbbiekben szakértői praxis kiépítése adhat folyamatos ösztönzést új területek megismerésére. Nagyjából ez az, amit a stratégia tudósá, Liddell Hart „közvetett megközelítésnek” nevez, és amelynek ellentétét a következőkkel karikázza: „Bátor fickók ezek a katonák! Mindig ott mennek neki a kerítésnek, ahol a legvastagabb!”

Különös módon, erre a legvastagabb kerítésnek menésre épp a kollégák említette egy változós szélsőérték-feladat kapsán találkoztam igenek meglepő példával. Még hallgató koromban turbinaszerkesztési feladatnál egyik akkortájt még világiszinvonalú üzemünk munkatársa volt a gyakorlatvezető. Akciós fokozat fő méreteinek meghatározásánál arra kell törekedni, hogy a lapáthossz- és parcialitási veszteségek összege a lehető legkisebb legyen. A javasolt eljárás: méretsortozat felvétele, veszteségek kiszámítása, összegzés, pontok diagramba vitele, legkedvezőbb méret leolvasása. Számosmilyen világéletemben nem szerettem, nem is tudtam hibázás nélkül (ezért lelkesedtem az akkortájt bimbózó gépi számítástechnikárt), rajzolni is csak annyit, ami elkerülhetetlen. Viszont észrevettem, hogy a kétféle veszteség a megadott képletekkel ugyanazon változó függvényében számosható és baj nélkül deriválható. Nosza, ezen is túl vagyok, kezdhetem a fokozati tervezet – gyakorlatvezetőm azonban előbb húvősen kérte a részletes hibásítást. Körülbelül húsz percig tartott, amig meggyőztem, hogy amit nekem az előadáson elmondta, annak alapján az eredmény teljesen vízálló, végül azon az aranyhídon menekült el az eszmecseréből, hogy ők a gyárban ezt nem így csinálják, „bizonyára még egyebet is számításba vesznek”. A tragikomikus az volt, hogy a szomszédomnál, aki vel a felebarát szeretet jegyében megosztottam tudományos eredményemet, a vitát előlről kezdté. Hozzá kell tennem, egyebekben igen tiszteletre méltó szakmai tudással rendelkezett és abszolút gentleman volt. Ráadásul a gyárbeli főnökének, a hazai turbinagyártás Nagy Öregjénéknél az eredeti képzettsége hír szerint hivatásos tüzértiszt volt (mellesleg kitűnő szabályozásélméleti kurzust is tartott), vagyis a szellemi rugalmasság közege nem lehetett idegen a számára.

A kollégák helyesen tűzik ki célul, hogy a mérnök értsen szót a matematikusokkal. Ez nem mindig egyszerű. 1962-ben jelent meg Fodor professzor úr (nemrég ment el, béke vele) alapkönyve a Laplace-transzformáció műszaki alkalmazásáról. Olyan kézzel fogható, érthető okfejtéssel, hogy diplomateremben azon frissben már használhattam is, mikor odáig jutottam. Meglepve olvastam viszont a szaksajtóban, hogy két, ugyancsak villamosmérnöki vonzáskörben működő jeles matematikus megsemmitől bírálatban részesítette úgymond szakmai pongyolásáig miatt. A hír nem ijesszett meg, közben ugyanis két évet már dolgoztam a többször emlegetett Főnök mellett és megtanultam tőle, aki szakirodalmat vagy gépi számítást kiegészítő ellenőrzés nélkül használ, magára veszen. Ezt pedig a szóvá tett pongyolások nem befolyásolták.

Végezetül, hogy miképp járhat az elméleti ismeretek alkalmazására felkészült mérnökpáránta, amikor a magyar élet nyers valóságával találkozik, azt a negyedév utáni „hosszú természeti gyakorlaton” tapasztaltam meg, a berentei erőműben. Épült az ötvenes években, a teljes korszak lenyomata rajta volt, mint az állatorvosi tankönyv lován, ideális gyakorlóterep a rögválogatásba kilépéshez, a korábbi kazánrobbanásokra tekintettel acélfalú dekkungba helyezett kezelőpultokkal, viszont kedves, közlékeny kollégákkal. Már tanultuk Lévai professzor úrtól a gazdaságos erőmű-üzemeltetés alapjait, egyebek mellett a szellemes matematikai modellen bevezetett „növekményarányos teherelosztást”. Meg is kérdezük a turbina-üzemvezetőt, hogy alkalmaznak-e ilyesmit? Lakonikus válasza: „Sr-r-rákok, itt minden annyit visz, ami orránszaján kifér – nálunk ilyen a gazdaságos teherelosztás.”

Tartok tőle, ez a mérnökök matematikai képzettégeire is alkalmazható.

KOLONITS FERENC
Vasúti Járművek Tanszék

AKTUÁLIS MUNKÁK

Projekt menedzsert keresünk!
700-2100 Ft/óra

Munka kezdés: azonnal.
Munkaidő: kötetlen.

Feltételek:

- Nappali tagozatos hallgatói jogviszony.
- Minimum középfokú angol nyelvtudás.
- Jó problémamegoldó képesség.
- Weboldal optimalizálási gyakorlat előny.
- Pontos, precíz munkavégzés.
- Kreativitás, szervezőkészség.
- Önletrajz.

Munka részletei:
Részmnakaidős, otthonról végezhető, internet és PC szükséges! Weboldalkészítés, optimálás.

Titkárőrt keresünk!
550 Ft/óra

Munka kezdés: februártól folyamatosan.
Munkaidő: hétfőtől-szüntörökig: 8:30-16:30, pénteken: 9:00-15:00.

Feltételek:

- Nappali tagozatos hallgatói jogviszony.
- Jó kommunikációs készség.
- Word, Excel, Acces ismeretek.
- Heti min. 15-20 óra munkaidő vállalása.
- Önletrajz, arc- és egész alakos fénykép csatolása a jelentkezéshez.

Rakodási munka fiúknak
600 Ft/óra

Munka kezdés: váltózó.
Munkaidő: eseti jelleggel (max. 8-10 óra/nap).

Feltételek:

- Nappali tagozatos hallgatói jogviszony.
- Jó kondíció.
- Kitartó munkavégzés.
- Szorgalom.
- Telefonszám megadása a jelentkezésben.

Hostess munka lányoknak
750 Ft/óra

Rendezvényeken szórólap osztáshoz, termék ismertetéséhez keresünk fiatal, csinos lányokat.

Munkaidő: rendezvénytől függő.

Feltétel:

- Nappali tagozatos hallgatói jogviszony.
- Telefonszám megadása.
- Egész alakos fénykép és arckép küldése.

Szórólapozás
500 Ft/óra

Munka időpontja: megrendeléstől függően, különböző időpontokban.

Munkaidő: 5-8 óra, helyszíntől függően.

Feltételek:

- Nappali tagozatos hallgatói jogviszony.
- Telefonszám megadása a jelentkezésben.

Programozás
700-1000 Ft/óra

Munka kezdés: folyamatos.
Munkaidő: rugalmas.

Feltételek:

- Nappali tagozatos hallgatói jogviszony.
- Megbízhatóság.
- Kisálmitható munkavégzés.
- Szaktudás ismertetése (ASP.NET, SQL vagy C#, SQL, Windows Mobile).
- Telefonszám megadása a jelentkezésben.

MISZ Műegyetemi Iskolaszövetkezet
1111 Budapest,
Műegyetem rkp. 3.
K épület I. em. 51.

Telefon.: (1)463-1237
Mobil: (20)250-0096
Fax: (1)463-1065
Web: www.miszisz.hu
E-mail: melo@miszisz.hu

BME-s díjazottak

2009. december 17-én, huszadik alkalommal került sor a Novofer alapítvány által életre hívott Gábor Dénes Díjak átadására az Országházban. A tizenkét díj közül hétkor került egyetemünkön végzett tudósokhoz, akik kivétel nélkül az oktatásban is kamatotztatják tudásukat, és egy ötfős hallgatói csapat is elismerésben részesült.

Gábor Dénes személye és munkássága a sokat változott világban is mintáértékű, eszméjét nem kezdte ki a kor, és erkölcsi tanításai a mai napig is megállják a helyüket – hangsúlyozta Pálmiás József, a Magyar Tudományos Akadémia elnöke. Azt is hozzáttette, hogy a válságban megtépázott országnak szüksége van az olyan kiemelkedő tudású és szorgalmú emberekre, mint akik most átvehették az elismeréseket. A műszaki értelmiség egyik legmagasabb kitüntetéseként számon tartott díjat idén négy kategóriában adták át hazai, nemzetközi, In Memoriam és Tudományos Diákki Ösztöndíj formájában. Egyetemünkön idén a díjazottak között szerepel Blaskó Gábor vegyészmérnök, Gili László villamosmérnök-geofizikus, Palkovics László, a Gépjárművek tanszék vezetője, Székely Vladimír villamosmérnök, egyetemi tanár, és Tampus Péter gépészszmérnök. In Memoriam Gábor Dénes Díjjal jutalmazták Michelberger Pált, egyetemünk egykor rektorát. Gábor Dénes Tudományos Diákki Ösztöndíjat kapott Antal Norbert vezetésével elkészült TDK dolgozat, melyet Bakos András, Cimer Mónikával, Sztrapkovics Balázzsal, Takács András Tamás-sal készített közösen Lean Kultúra fejlesztése a Coca Cola HBC Magyarország Kft.-nél címmel. OROSHÁZI TAMÁS

Régi katastrófák – műegyetemi segítség –

A földrengés sújtotta Haitin készült képeket látna a hírekben, felmerült a kérdés, vajon a mi egyetemünk az idők folyamán próbált-e, és ha igen, hogyan segített a bajba juttatnunk.

A BME Levéltárának legrégebbi ilyen jellegű dokumentuma 132 évvel ezelőtt keletkezett. Arról ad hírt „vérffagylaló színekben”, hogy az 1877-78-as orosz-török háború pusztításai milyen mértékben sújtották a védtelen civileket. Az egész monarchiában, így Budapesten is gyűjtés indult, melyhez a Műegyetem oktatói is csatlakoztak. Több mint 100 forint gyűlt így össze, többek között Steindl Imre, Hauszmann Alajos vagy Szily Kálmán jóvoltából.

Azonban nem kellettek nagyobb katasztrófák ahhoz, hogy a szociális érzék s vele együtt az adományozó hajlam fennmaradjon Egyetemünkön. Számos köszönőlevél bizonyítja a későbbiekben is, hogy a népkonyháktól a siketnéma intézetig, az árvaházi karácsonytól a mentőszolgálatig minden ügy mellé álltak oda a Műegyetem oktatói, hallgatói, s nemcsak akkor, amikor nagy baj volt, hanem folyamatosan is.

Ám nagy bajok sajnos minden időtől, így 1956 tavaszán is, amikor a jeges Duna megáradt, és a legsúlyosabb károkat okozva előtötte a Mohácsi-szigetet, lerombolva jó néhány falut. Az egész ország, az egész Műegyetem megmozdult a károk elhárítása és a károsultak megsegítése (több tízezer ember) érdekében. Az oktatók például jutalomlapjukat ajánlották fel, s többek között az akkori épületgépészeti, a géptan és a vízépítési tanszékek is nagyobb összeggel segítet-

ték a helyreállítási munkákat. A hallgatók pedig azt adták, ami legalább olyan fontos volt, mint a pénz: a munkaerőt. A szervezőmunkát az akkori ifjúsági mozgalom, a DISZ biztosította. Építőtáborokat szerveztek, ahol középiskolások és egyetemisták dolgoztak: bontották a vályogfalakat,

mentették, ami még menthető volt. 1956 szeptemberéig több mint 8 ezer fiatal fordult meg ezekben a táborokban. A Műegyetemről többek között a vegyészkar csapata jeleskedett, köztük volt Dr. Czvikovszky Tibor, a Polimertechnika

Tanszék professzor emeritusá is („1956 a Műszaki Egyetemen” címmel, ezt a részvételt is megemlíti) jelent meg cikke a Magyar Kémikusok Lapjában).

Azonban nemcsak ő említi, hogy a kemény munka érdekes módon más is eredményezett, amely majd 1956 októberében mutatkozott meg igazán. Egy visszaemlékező (Kiss Tamás volt szegedi egyetemista) szerint ezekben a mohácsi építőtáborokban „több százan összeverődtünk az ország különböző egyetemeiről és elég nagy dumák mentek. Elsősorban a pestiek

hoztak híreket. Teljesen szabadon beszélgettünk, és elkezdtünk politizálni. Az a három hétenként – egy hónap úgy átváltoztatta a gondolkodásmódomat, hogy elkezdett érdekelni ez az egész dolog.”

BATALKA KRISZTINA

Karrier Iroda

PROGRAMOK

**Életpálya-
tanácsadás**
Mindig van választás

Önismeret szerepe a pálya építésben tréning

Időpontok: február 23. kedd vagy február 24. szerda 10:00-17:00

Az önismeret szerepe jelentős, a pályák illetve a munkahelyünk kiválasztásában. A szakirány vagy mester képzés megfelelő választása is fontos szerepet tölt be a tanulmányaink és későbbi álláslehetőségeink kapcsán. Ezen szempontok miatt nem elhanyagolható, hogy megismerjük a képességeinket, készségeinket és az értékeinket, amelyek minket leginkább jellemz.

Az egy napos tréning során a résztvevők képet kaphatnak önmagukról több téma mentén:

- Az életem során megjelenő döntések, életpálya építési technikáim, későbbi lehetőségek, tervez, gondolatok,
- Bennem rejlik tulajdonságok, adottságok, kompetenciák,
- Önmagam képe magamról, a másik képe rólam,
- Számomra fontos értékek, munkaértekk.

A témaikat sajátélmény szintjén dolgozzuk fel. Szeretettel várom az érdeklődőket!

Zolnai Katalin – tanácsadó

Jelentkezés a tréningekre:

A tréning elsősorban BME-s hallgatóknak szól! Amennyiben szeretnél részt venni rajta, az alábbi adatokat küld el az ignacz.szilvia@sc.bme.hu e-mail címre:

- tárgyba: „<tréning pontos címe> - <tréning dátuma>.”
Pl.: Önismereti tréning – február 24.
- neved, évfolyamod, karod, szakod
- csatold friss önéletrajzod
- írj egy minimum fél oldalas motivációs levelet, amelyben leírod, miért szeretnél részt venni ezen a tréningen

Felhívjuk figyelmed, hogy a tréningre maximum 15 fő jelentkezését fogadjuk el!

Önismereti tréning

Időpontok: február 24. szerda vagy február 25. csütörtök 10:00-17:00

Az önismeret állandó tanulási folyamat. Minél többet tudunk magunkról, annál könnyebben eligazodunk a minden napokban, legyen szó munkáról vagy magánéletről. Viselkedésünket számos dolog befolyásolja, de vajon tisztaiban vagyunk-e velük?

Az egy napos tréning során a résztvevők képet kaphatnak önmaguk néhány alapvető aspektusáról, mint:

- Önmagam képe magamról, a másik képe rólam
- Kommunikációs stílus
- Motivációs rendszer
- Pályához való viszony

A témaikat sajátélmény szintjén dolgozzuk fel, és beszélni fogunk önmagunk tanulásának lehetőségeiről.

Szeretettel várom az érdeklődőket!

Raposa Bernadett – pszichológus

VITAFÓRUM

Minőség vagy mennyiség?

Hiba volt bevezetni a kétszintű érettséget. „Mára világossá vált, hogy egyaránt rontotta a középiskolák magas színvonalú képzésének esélyét és a felsőoktatás színvonalát. (...) A felsőoktatás tömegesítését és az elengedhetetlen teljesítmények megkövetelését össze kell egyeztetni” – ezt az MSZP tavaly októberi törvénymódosító javaslata állapítja meg, négy ével a rendszer SZDSZ-szel közös bevezetése után. Ahogy a népi mondás tartja, jobb későn, mint soha... De szükség van-e egyáltalán a felsőoktatás tömegesítésére, miért nem érjük be az említett elengedhetetlen teljesítménynek a megkövetelésével? A jelenlegi állapotok ismeretében, sajnos ez utóbbi teljesülése megoldaná a kérdés első felében megfogalmazott problémát. Elég-e megkövetelni, nem lenne hasznos emellett a felkészülés biztosítása is? Ha ugyanis eljutnának idáig, már is elkerülhetővé válna, hogy alkalmatlan tömegek kerüljenek be a felsőoktatásba. Azaz nem kellene tovább a tömegesítéssel semmit összeegyeztetni, ezt az utat választva, egy

feladat maradna: megkövetelni a megkövetelendőt.

Tavaly október 26-ai lapszámunkban részletesen vizsgáltuk a közoktatás minden szintjén hosszú ideje tartó folyamatos minőségbeli zuhanás okait és összefüggéseit. Akkor a hiányzó anyagi források mellett jelezük a pedagógusok oldalon felmerülő problémákat is. Tagadhatatlan, hogy az oktatói állomány létszám- és minőségbeli csökkenése, a teljes jogi kiszolgáltatottság mellett, szintén az anyagi biztonság hiányából fakad. Amint ez rendeződik, ami nyilván csak hosszabb távon képzelhető el, nem lesz szükség két, nehézséget tekintve egymással köszönőviszonyban sem lévő tudápróbára, amit bevezetni – ezáltal a lemaradásokat és az oktatás színvonalának esését törvényesen – sem lett volna szabad.

Szakértők és ellenzéki politikusok már a 2004-es bevezetés előtt jeleztek ennek ellenélyeit, és felhívották a figyelmet a rendszer kidolgozatlanságára. Mára olyannyira tarthatatlanná vált a helyzet, hogy több egyetem után ez év januárjában a Magyar Rektori Konferencia elnöke, Szabó Gábor is a hagyományos érettségihez való visszatérést javasolta. Hozzájette, hogy e mellett, a felsőoktatás kiszámítható gazdálkodására is szükség lenne a minőség-mennyiség viszonylatában jelentkező problémák megold-

dására. Ismeretes, hogy a felsőoktatási intézmények javai felől csak részben rendelkezhet annak vezetősége. Úgy tűnik elengedhetetlen, hogy a változtatások érdekében a kormányzati oldalon történjenek lépések. Ezek után érhető, hogy miközben a főiskolák és egyetemek eddig is elismerték a nagyobb fokú szűrés szükségeségét, finanszírási okokból éppen ők érték be a középszinttel. Egy ideje elindult valamiféle megoldáskezres a problémára parlamenti szinten is. Sajnos ez csupán tüneti kezelés, hiszen az elkészült törvényjavaslat csak az emelt szint bevezetésének kötelezővé tételeit tárgyalja, amely tekintetben mára nagy vonalakban egyetértés született az MSZP és FIDESZ között. Utóbbi céljai között fogalmazta meg a diákok komolyabb felkészítését is. A baloldali többség által elfogadott javaslat szerint legkorábban 2012-től lép életbe valamiféle szigorítás, feltéve, hogy változásnak tekintjük azt, hogy az egyetemek és főiskolák majd saját hatáskörben dönthetnek arról, hogy magasabb követelmények támásztásával (kötelező emelt szint) a színvonal emelését/ megtartását, vagy a nagyobb létszámmal járó magasabb normatív támogatást választják.

Egy biztos, az előrelépés nem garantált.

CSIRSZKA ZITA

Külföldön is megállnád a helyed?

Bizonyítanál a gyakorlatban?

Boldogulnál egy csapat vezetésével?

Ismerd meg az AIESEC-ben rejlő lehetőségeket! Gyere el egy infóestünkre, vagy látogass el a honlapunkra.

Irodánk: K épület 142/a

Infóestek: február 17. 18³⁰ ST 426

február 22. 18³⁰ ST 426

február 24. 18³⁰ ST 426

bme.aiesec.hu

46000 tag | 107 ország | 1700 egyetem | 800000 alumni
4000 partner | 7500 külföldi gyakorlat | 470 konferencia

Kedves olvasónk! Várunk hozzájárulásodat a Vitafórummal és a Műhely egyéb cikkeivel kapcsolatban. Gondolataitokat, megjegyzéseiteket az info@muhely.com címre küldhetitek el.

BME DIÁKKÖPONT Karrier Iroda

Tőzsdei Rendszer Programozó (Trade Monitoring & UI)

Feladat: Szoftverfejlesztő csapatba keresünk kivételes képességű programozót tőzsdei kereskedelmi rendszer komponens fejlesztésére. A munka összetétele: 10% zsenialitás olyan fejlesztőt keresünk, aki képes áttekintő és intuitív felhasználói felület kialakítására/fenntartására. Légy kreatív, legyenek saját innovatív vizualizációs ötleteid! 89% C++ fejlesztés. A jó ötleteket tisztességesen le kell tudni programozni, hogy a rendszer precízen és megbízhatóan működjön. Légy nagyon jó C++ programozó. Egyszerű működési folyamatok, minimális papírmunka.

Elvárásaink: C++ programnyelv ismerete (minimum 2 év gyakorlat), Windows operációs rendszerek programozói ismerete, magas szintű problémamegoldó képesség, külföldiekkel való kommunikáció angol nyelven, jó matematikai és logikai készség

A cégek: Exact Solutions Kft.

Jelentkezés: allas_394@sc.bme.hu

Research&Development Engineer (Electrical engineering)

Tasks: carrying out research&development tasks for the running projects; Design, implementation of PC and mobile software as well as Web applications; Coordinating projects: organising meetings, keeping in contact with the partners, documentation the progress; Working with a dynamic team; Preparing reports; Attending conferences and keeping up to date with technology; Managing contacts with industry and universities; Developing new project concepts; Writing research proposals

Requirements: electrical engineering background; Knowledge and experience in PC and mobile software development; Programming experience and knowledge in JAVA (EE, ME), Web technologies, multimedia technologies; Knowledge in artificial intelligence and/o rexpert systems is an advantage; Further advantage: development experiences in .NET environment; English professional superlative; A few years of experience in industry or in research and development is an advantage

The company: MFKK Kft.

Apply: allas_397@sc.bme.hu

A Karrier Iroda elérhetőségei: 1111 Budapest, Műegyetem rkp. 3. K. I. 52. • Tel.: 463-3840 • Fax: 463-3844 • E-mail: karrier@sc.bme.hu • www.karrier.bme.hu

ÁLLÁSAJÁNLATOK

ground; Knowledge and experience in microcontroller technology and embedded systems, incl. assembly and C/C++ programming; Experience in power electronics (supplies) and/or wireless technologies is an advantage; English professional superlative; A few years of experience in industry or in research and development is an advantage

The company: MFKK Kft.

Apply: allas_396@sc.bme.hu

Research&Development Engineer (informatics)

Tasks: carrying out research&development tasks for the running projects; Design, implementation of PC and mobile software as well as Web applications; Coordinating projects: organising meetings, keeping in contact with the partners, documentation the progress; Working with a dynamic team; Preparing reports; Attending conferences and keeping up to date with technology; Managing contacts with industry and universities; Developing new project concepts; Writing research proposals

Requirements: electrical engineering background; Knowledge and experience in PC and mobile software development;

Programming experience and knowledge in JAVA (EE, ME), Web technologies, multimedia technologies; Knowledge in artificial intelligence and/o rexpert systems is an advantage; Further advantage: development experiences in .NET environment; English professional superlative; A few years of experience in industry or in research and development is an advantage

The company: MFKK Kft.

Apply: allas_397@sc.bme.hu

MŰHELY

ÚJSÁGÍRÓKÉPZÉS 2010 TAVASZ

Várunk azoknak a műegyetemi hallgatóknak a jelentkezését, akik szívesen részt vennének márciusban induló újságíró képzésünkön.

Az előadások időpontja: csütörtök 15-16 óra

A képzés időtartama: 2010 március 4.-május 20.

A részvétel INGYENES!

Jelentkezés: szabo.zsolt@sc.bme.hu

NÉZŐPONT

Késik a kanizsai gyors

HAMEDL ANDREA

Míg a BKV alkalmazottai azzal tüntetnek, hogy nem indítanak buszokat és villamosokat, addig egy fiatalember önkéntes munkát vállal a vasútnál. Ő ugyanis hobbi mozdonyvezető. Ingyen és szívesen dolgozik, továbbá van saját vasutas uniformisa táskahával, sapkával, tokkal, vonóval. Vezetői engedélyemondjuk nincsen, de legalább lelkés.

A kiábrándult utasok talán már fel sem kapják a fejüköt erre a híre. A rendszeres vonatok után már elégé edzettek lehetnek ahhoz, hogy kellő nyugalommal fogadják az olyan híreket, hogy a szépelgő szakszerű vezetek megint betartanak nekik, a dolgozók sztrájkolnak, megszűnnék a szárnyvonalak, emelkednek a jegyárak, vagy késik a kanizsai gyors. Hiszem, hogy az emberek már nem állnak meg méltatlankodni, felelőst keresni, ujjal mutogatni és felháborodni, hogy hogyan is fordulhatott elő ilyen. Örülök, hogy egyáltalán megy a vonat.

Hősünk mindenkorban önképző tanfolyamra jár, igyekezik beépülni a pályaudvar várkerítésébe, szabadidejében pedig a szorgos mozdonyvezetők válláról vesz le terheket. A végtelen és soha össze nem éró sínpálya látvány,

NÉZŐPONT

Budapest, Te csodás!

HERCZEG LÁSZLÓ

Jól indult ez a januárvégi péntek este: Goethe Intézet, felolvásóest, foci és irodalom. Igaz, már akkor volt bennem egy kis rossz érzés, mikor kifizettem 900 forintot a parkolásért. Ám legyen, kicsit havas-szemet, de Európa szíve, frekvenciált, ennyi, kész. Kicsit az is demoralizált, mikor a félig üres sorokat megláttam. De akik ott voltunk, jól éreztük magunkat. Rajtam kívül még egy műegyetemista volt jelen, illetve kettő, mert egy tanárunk is felolvast, hatásosan, szenvédélyesen, szépen. Szóval mikor sétáltam vissza a Rádayn, ha nem is katartikus, de jó érzés volt bennem. Egészen addig, amíg meg nem láttam „nem új, nem szép, de legalább ki van fizetve” típusú autómat, tárva-nyitva. Zár feltörve, a csomagtartóban lévő könyvek kicsit átrendezve. Ennyin múlott, hogy nem Darvasi László szíporkázása maradt meg az estéből. Végül is 900 forint egy ilyen élményért nem is volt sok. Európában, Budapesten, 2010-ben.

EZ TÖRTÉNT...

Szentgáti Ákos összeállítása

- A fehérvári jégkorongcsapat harmadik idényét tölti az osztrák EBEL ligában, ahol pár fordulóval az alapszakasz lezártulta előtt biztosította helyét a ráját-

szásban, és ezzel történelmet írt a magyar hokiban. Érdekesség, hogy a legutóbbi hazai mérkőzésen a Jesenice nemcsak vereséget szennyezett, hanem az egyik játékosuk elvezette párral fogat egy fehérvári játékos jóvoltából.

- A labdarúgó Bajnokok Ligája sorsolását követően számos pikáns mérkőzést várhatnak a foci szerelmesei. Az első a Milan-Manchester párharc, melynek során David Beckham az olaszok színeiben fog küzdeni a nevelőgyesülete ellen. A másik érdekes mérkőzés szintén egy olasz-angol viadal lesz az Internazionale és a Chelsea között, hiszen az olaszok edzője Mourinho a volt kenyérádója ellen készít fel a gárdáját.

- A németek hétszeres világbajnoka Michael Schumacher újra aktív versenyzőként indul a Mercedes színeiben. Ezzel kétszeres meglepetést okozott, mivel visszavonulását követően újra harcba szállt a F1-es bajnoki címért, és a volt csapatának, a Ferrarinak az ellenlábás istállóját erősítő majd. A német klasszis legutóbbi nyilatkozatában elárulta, hogy nem ő számít a bajnokság esélyesének.

- Rafael Nadal, a spanyol teniszcsillag pályafutásának legnehezebb időszakát éli át, mivel az elmúlt öt évben nem volt olyan rossz helyezése a világranglistán, mint most. Jelenleg a negyedik helyet foglalja el, és ezen mostanában nem lesz módja javítani, mivel egy súlyos sérülés akadályozza, hogy megszorongassa a nagy riválisát, Federert.

- A ZTE férfi kosárlabdacsapata lassan rekordot állít föl, mivel a bajnokságban mindegyik ellenfelét legyőzte, és ezzel százszázalékos. A kék-fehér kosarasok immár 16 mérkőzés óta nem találnak legyőzőre a pontarányuk is impozáns, mivel plusz 210 ponttal állnak. Legutóbb 16 pontos hátrányt dolgoztak le.

- Április 17-én, Budapesten, a Syma Csarnokban kerül megrendezésre az It's Showtime küzdősport gála, ahol a többszörös thai-boksz magyar és Európa-bajnok, Kunkli Tivadar is ringbe lép. Ellenfele a hétszeres Európa-bajnok Vörös Roland lesz, a mérkőzés érdekessége, hogy a legkéményebb, full muay-thai (térd-könyök) 5x3 perces szabályrendszer szerint kerül megrendezésre.

- Eric Abidal, az FC Barcelona válogatott védője, sérülést szennyezett az Atlético Madrid elleni mérkőzés felkészülése alatt. Combizom-sérülésének következménye hat-nyolc hétkénszerpihenő, ami Josep Guardiola vezetőedző számára megnehezíti az eddigi eltíltások és sérülésekkel bajlódó csapat védelménél felállítását a mérkőzésre.

BME-s sportsikerek 2009-ben

Az egyetemista és főiskolai hallgatók számára több különböző verseny is rendelkezésre áll, ahol megmérettethetnek. Összeállításunkban a Magyar Egyetemi és Főiskolai Országos Bajnokság 2009-es BME-s sikereit mutatjuk be a teljesség igénye nélkül, a dobogós helyezetekre koncentrálnva.

A tavalyi év első aranyérémre nem kellett sokáig várunk, február 28-án az ergometeres versenyen Varga Tamás férfi egyéniben az első helyen végzett. Asztaliteniszszézőink március 24-én Pécssett, férfi csapatban és párosban is remekeltek, két ezüst- és egy bronzérmet.

Dzsúdosaink tavaly kétszer, március és november végén is szönyegre léptek. Míg a tavaszi küzdelmek során a vár első helyezések elmaradtak, két ezüst és három bronz volt a zsákmány, addig novemberben már aranyos színben ragyogott a BME különítménye. A 60, 66, 73 és 100 kg-os kategóriákban is a mieink álltak a dobogó tetejére.

Áprilisban súlyemelőink és tájfutóink eredményességet ünnepelhettük. Csapatversenyben első helyen végeztek a súlyemelők, négy arany-, két ezüst- és két bronzérmmel ez nem is volt kérdezés. A Lenkei Zsolt, Kerényi Máté, Pelyhe Dániel tájfutó váltónak pedig, nem csak férfi csapatban lett első, de az egyéni versenyben sem engedtek másat

dobogó közelébe. Az őszi tájfutó bajnokság is hasonló eredményeket hozott. A május a tollaslabda- és teniszversenyekkel kezdődött, ahonnan hallgatóink ezüst- és bronzérmeikkal megrakodva térték haza. Majd a veszprémi floorball bajnokságon az aranyérem mellett a legjobb játékos és legjobb hátvéd díját is mi hoztuk el. Sportlövő fiaink két első és egy harmadik helyezéssel, míg a vívó lányok egy arany és két ezüstéremmel bizonyítottak harciasságukat. A hónap végére maradt az atlétika verseny, ahol futottunk, ugrott-

Fotó: Ferenczy Dávid

tunk, hajítottunk és végül három első, két második és öt harmadik helyezést zsebeltünk be. Június kezdetével férfiröplabdázóink begyűjtötték az ezüstémet, valamint a legjobb ütőjátékos címét is.

A tikkasztó nyár után következett

az őszi szemeszter, elsőre egy jó kis országúti kerékpárversennel, ahol Dancs Márton maga mögé utasította az egész mezőnyt. Novemberben sakkozóink bebizonyították, hogy nem csak a fizikai, de a szellemi sportokban is otthon vagyunk, Jacsó Ádám és a BME csapata is az első helyen végzett. A 2009-es év végét Szabó András aranyozta be a kick-box bajnokság, 89 kg-os súlycsoporthának megnyerésével. Visszatekintőnkbe csak a kimagasló eredményeket produkáló sportolóink fértek be, de mellettük még jó néhányan

könnyelhettek el az esztendő folyamán jelentős sikereket. Nekik ugyanúgy köszönjük a nagyszerű sporteredményeket és reméljük, hogy 2010-ben még jobban szerepelnek majd.

MÁDAI ADRIENN

Rangadót nyert a MAFC szett vesztés nélkül

Fotó: Szabó László

A férfi röplabda extraliga középszakaszában január 6-án rendezték a 7. fordulót. A MAFC, a Gabányi László sportcsarnokban látta vendégül a Szolnok csapatát. Ennek a mérkőzésnek komoly tétele volt csapatunk számára, ugyanis az esetleges győzelem után jövőre már biztosított az extraligás szereplés.

Az első szettet a vendégek kezdték, de az első pontot mégis a mieink szerezték meg. A csapatok végig fej fej mellett haladtak. A szett második felére azonban 4 pontos előnybe kerültek

a hazaiak, amelyet a végére sikerült még hárommal megtolani, így 25:18-as arányban nyerték az első játékrészt. A második szettet a mieink kezdték, de az előzőhöz hasonlóan nem a nyitó csapat szerezte az első pontot. Ez a játékrész még inkább kiélezett küzdelmet hozott, mint az előző. A csapatok felváltva vezettek egy-egy ponttal, majd a vendégeknek itt sikerült először kétpontos vezetést szerezniük (14:16). Egy rövid szünetet követően a vendéglátók összeszedték magukat, és sikerült utolérniük az ellenfelet, aik ezután időt kértek. Az időkérés a mieinknek kedvezett, mert innentől szárnyra kaptak, és sikerült a maguk javára fordítani a második szettet, amit végül 25:21-es arányban megnyertek.

A harmadik játékrész elejét nagyon megnyomta a MAFC, és ennek köszönhetően a szett közepére sikerült 10 pontos előnyre szert tenni. Ekkor már a hazaiak teljes cseresorukkal játszottak, de így is tudták tartani előnyüköt. A mérkőzés végét kicsit elkapották fiaink, ezért az ellenfélnek sikerült közelebb kerülni, de a végső győzelem nem forgott veszélyben, így 25:19-es arányban diadalmaskodott csapatunk. A mérkőzés után Vocskó György edző elmondta, hogy: „A srácok motiváltan és technikai biztonságban játszottak végig. Magas szinten üzemelt a csapat, kevés hibával játszottunk, ennek köszönhető a győzelem is.” Hozzájöttem még, hogy két héten belül a Kazincbarcika ellen újabb sorsdöntő mérkőzés vár a csapatra, és szeretnék, ha még többen látogatnának el a mérkőzésre.

MINÁROVITS GÁBOR

Sílécre fel, irány a Hollenstein!

Fotó: Iván József

Az idei tanévben is köszön szervezi meg a Magyar Egyetemi és Főiskolai Sportszövetség és a BME Testnevelési Tanszéke az alpesi síbajnokságot.

A 2010. március 5-10. között sorra kerülő versenynek ismét Alsó-Ausztria legmagasabban kiépített és leghóbiztosabb sícentruma, Hochkar-

Hollenstein ad otthont. A tavaly itt jól szerepeltek a BME-s diákok:

óriás műlesiklásban hetedik és kilencedik, szlalom női egyesben nyolcadik helyezést értek el.

A bajnokságra több kategóriában is nevezhetnek a téli sportok kedvelői a Testnevelési Tanszéken keresztül, a hallgatói jogviszony igazolásával, február 20-ig.

BELLA BRIGITTA

Az átlátszó laptop és társai

Szobánkban a jövő

Néhány évvel ezelőtt még csak a képzeletünkben, illetve a sci-fi filmekben láthattunk kézmozdulatokkal vezérelt számítógépeket, arc- és hangfelismeréses programokat. A tíz évvel ezelőtt készült futurisztikus filmek technológiája mára elavult. A jövő, amit várunk, elérkezett.

Nintendo Wii – a sokak számára ismerősen csengő konzol az elsők között volt, aminek használata közben mozogni kellett, így például egy teniszszőr játék a hagyományosnál nagyobb élevezetet nyújtott. A gép gyenge processzora azonban jelentősen korlátozta a futtatható alkalmazások színvonalát.

A Playstation 3-hoz éve vége felé fog megje-

lenni egy, a Wii vezérlőjéhez hasonló „varázspálca”, melynek segítségével teljesen útraértekelhetjük a PS-es játékélményünket, ráadásul itt nem kell gyenge grafikától félni.

A Microsoft Xbox 360-hoz készülő kiegészítő, a Project Natal használatával semmilyen kontrollerre nem lesz szükségünk. A két kamerával dolgozó érzékelő berendezés felismeri majd az arcunkat, a hangun-

kat, sőt még a legapróbb mozdulatainkat is. Másodpercenként 30 képkockával a testünk 31 különböző pontját lesz képes azonosítani. Képzeljük el, ahogy egy verekedős játékban a szó szoros értelmében mi verekszünk a képernyő előtt ellenfelünkkel, vagy ahogyan egy virtuális focimeccsen tényleg mi rúgjuk a labdát! Természetesen vannak még megvalósolásra váró kérdések a használattal kapcsolatban, de a gyártó honlapján látható videó több mint meggzőző. Ha minden a terv szerint halad, előfordulhat, hogy már idén karácsonykor ezzel fog játszani a család a fa alatt...

Ha ez sem varázsolna el minket eléggye, a fejlesztők további csodakütyüket kinálnak számunkra. Csak néhány példa a nemrég bemutatottak közül: egy részben átlátszó laptop, és egy asztalra kivetíthető multi-touchra is képes billentyűzet, illetve kijelző.

Ha ilyen eszközök a hétköznapi felhasználók számára is elérhetővé válnak egy-két éven belül, képzeljük el, hol tarthat a tudomány valójában!

HIDASI PÉTER

Nagy kapacitású telekomunikációs csatornák tervezése

A Magyar Telekommunikáció a külső és belső igények miatt szinte minden napnak a nagy sávszélességű (GB/s nagyságrendű) kommunikációs csatorna kiépítési feladatait. Ezt közvetlenül az optikai szálakon kialakított hullámhossz-csatornára alapozva lehet megtenni.

A BME Híradástechnikai Tanszékén működő Hálózattervezés Laboratórium munkatársai a cég szakembereivel együttműködve olyan eljárást fejlesztettek ki, mellyel automatizáltan is lehet tervezni az igényelt optikai csatornákat. A költségek mellett nagy hangsúlyt kapnak a megbízhatósági jellemzők is, hiszen a nagy kapacitású bérelt vagy belső összekötetéseknek, valamint a felsőbb hálózati rétegek igényeinek meghatározott rendelkezésre állást kell biztosítani.

(Forrás: www.hit.bme.hu)

3D a házimoziban

A 2010-es év legnagyobb durnása az Avatar című 3D-ben is vetített mozi, mely megdöntötte a Titanic által felállított rekordbevételt. A sikerre való tekintettel egyre több elektronikai vállalat kezdtet fejlesztésekbe azért, hogy a 3D-s hatást otthonainkba is elhozhassák.

Ennek két módja létezik: az első, amit mindenki ismerhet, a „szemüveges” verzió, mely során a mozivászon polarizált fényt tükröz a nézők felé, és a szemüveg feladata megszűrni a jobb, illetve a bal szembe érkező képeket, hogy az agyunkban térhatalmas látványá álljanak azok össze. Ez a megoldás azonban túlságosan drága ahhoz, hogy egy átlagos

vásárló megengedhesse magának, ezért a mérnökök előrukkoltak egy szintén szemüveg függő lehetőséggel. Lényege, hogy a képernyő csupán annyiban tér el a megszokotttól, hogy kétszerannyi képet sugároz, felét a jobb, felét a bal szemnek, és ezeket az aktív szemüveg, melynek felváltva fényátereszők a lencséi, oly módon szűri meg, hogy térhatású kép jelenjen meg a néző előtt. Arra, hogy szemüveg nélkül is élvezhessük a 3D-t, még várnival a technológia hiába létezik, a felvételi eljárás, mely során húsz szögből rögzítik a jelenetet, olyan költséges, hogy egyelőre nem éri meg befektetni. Érdekesség, hogy az ESPN indít egy 3D-s csatornát, ahol a 2010-es futball-világkupát fogják közvetíteni.

SZÓRÁTH MIKLÓS

Van még új Hang

Vajon elér a zene egyszer arra a pontra, hogy elfogynak az új dallamok, mert már minden lejegyezték korábban? Amikor minden létező hangszeren eljátszottak már minden megírt számot?

Ha a szépen csengő dallamok száma véges is, újfajta hangok mégis születnek. Köszönhetően például Felix Rohnernek és Sabina Schärernek, akik éppen 10 éve fejlesztettek ki egy új hangszeret, a Hangot. A két öblös, nitridált acéllemezről összeállított eszköz olyan, mint két nagyobb wok összeborítva. A zenészek a tenyerükkel ütik, ujjukkal kocogtatják, dörzsölök; így nyerve a hárfához, haranghoz hasonló hangokat. Jellegzetessége, hogy a felső részén hétföld, különböző tónus megszólaltatására képes terület található, melyeket a készítők különböző mértékű „horpadásokkal” hangolnak be. A legmélyebb hangot a középen kidudorodó rész (Ding) szolgáltatja, a többi tónus ehhez van harmonikusan illesztve. A Hang alján egy ökölnyi nyílás, a Gu teszi teltebbé a mély hangokat.

Első hallásra valakinek futurisztikus, valakinek keleti, valakinek pedig egyszerűen „nyugatot” az új zeneszerszámmal játszott muzsika. Az azonban biztos, hogy ilyet még sosem hallottunk korábban.

DÉR DÁNIEL

Nem a légzésre alakult ki a kopolyú

A British Columbia Egyetem biológusai szivárványos pisztrángok lárváin tanulmányozták a kopolyúk fejlődését. A Clarice Fu vezette kutatócsoport azt tapasztalta, hogy az említett szerv előbb volt alkalmas arra, hogy a halak vérében található ionok koncentrációját szabályozza, mint arra, hogy oxigént vegyen fel. A biológiai kutatásoknál bevett gyakorlat, hogy az egyedfejlődést vizsgálják evolúciós folyamatok megértéséhez, mivel a fejlődésben lévő állat hasonló utat jár be, mint maga a faj a törzsfejlődés során. Rick Gonzalez, amerikai professzor „érdekes első lépések” nevezte Fuék eredményeit, de véleménye szerint az, hogy miért alakult ki a halak kopolyúja, ezzel még nem nyert egyértelmű magyarázatot.

Klímakutatók tévedése

Valószínűleg félreolvasás miatt került az IPCC (Éghajlatváltozási Kormányközi Testület) jelen térsébe az a becslés, hogy a Himalája gleccserei 2035-ig elolvadnak, egy 1996-ban készült tanulmány ugyanis még 2350-hez kapcsolja a himalájai jégárap eltűnését. Először Syed Hasnain indiai kutató New Scientistnek adott nyilatkozatában bukkant fel a jóval korábbi évszám, még 1999-ben. Hasnaint a WWF idézte 2005-ben, így kerülhetett a hibás információ az IPCC jelentésébe. Jean-Pascal van Ypersele, az IPCC alelnöke elismerte a testület tévedését, de egyben hangsúlyozta, hogy egyetlen hiba nem veszélyezteti a dokumentum hitelét. „Mindez azt is bizonyítja, hogy képesek vagyunk tanulni a hibáinkból” – nyilatkozta az alelnök. Graham Cogley kanadai gleccserkutató további tévedésekre is felhívta a figyelmet: irreális adat szerepelt a himalájai gleccserek területére vonatkozóan, de az olvadás ütemére vonatkozó információk sem állják meg a helyüket.

NÉZŐPONT

World Wide Web

DOBÓ ORSOLYA

Összpontosítottunk. Tudtam, mire gondol és ő is tudta, én mire. Mindkettőnket villámesapásként ért a felismerés, kirohantunk a szobából. A folyosón értehetlen tekintetek fogadtak, halk moraj. Ijedtség tükrözött a szemekben. mindenki ott volt, akit ismertünk, de olyan is, akit addig nem is láttam. Most mégis ott vagyunk mind egy helyen, egy okból, egy céltól. Megszólítottam egy idegent és megkérdeztem. „Nálatok sincs net?”

Egy perce még a kollégiumi szobámban ültem a számítógép előtt és házi feladatot írtam. A szomszédban ülő évfolyamtársaimmal MSN-en egyeztettem a feladat megoldásáról, közben elkezdtet pittyegni a számítógép, mert anyukám kerestet Skype-on. A háttérben az ismerőseim legújabb iwiw-képeit nézegettem, és a mellettem ülő szobatársammal Facebook-chaten tárgyalta ki a legfrissebb plétyákat. Ezalatt kitölöttem néhány tesztet, és – csak hogy a lelkemet is melengessem – megettem és megfürdettem a virtuális kisállatomat.

Egyszóval egy átlagos hétköznap délután... Gyanútanul fogadom és küldöm a csomagokat. Az időt kbyte/sec-ben mérem, letöltök és feltöltök. Teszem, amit akarok, amit mások szerint akarok, és amit mások szerint tennem kell. Felgyorsult a világ és első hallásra vicces, hogy a Neptun kódomban helyettesít a kereszt- és a vezeténevet, de mégis van valami fura abban, amikor egy kisfiút az iskolában a társai a WoW-os fantázianevek szólítanak. Elszörnyüködünk rajta, talán egy percre el is gondolkozunk a régi szép időkön, de utána ugyanúgy hazamegyünk és bekapsoljuk a

Érdekkességek a nagyvilágban

Jurecska Laura összefoglaló

A valóságot próbáljuk színházzá képezni

A Műegyetem falai között megbúvó Szkéné Színház fennállásának 40 éve alatt mindig is kiváló művészkeknek adott és ad otthont. Jelenlegi befogadottjai között meghatározó szerepet tölt be Pintér Béla és Társulata. Névadójukkal a kezdetekről, a színészről és a külföldi tapasztalatokról beszélgettünk.

Hogyan alakult ki a társulat mai formája?

A társulat 1998-ban alakult, az év októberében mutattuk be az első darabunkat: a Népi Rabléttet. Ehhez olyan színészekre volt szükségem, akik tudtak néptáncolni. Mivel akkor már tizéve színházzal foglalkoztam, tudtam, kit kell keresni, így jött össze a csapat. Aztán a közös munka is jól ment, az előadásnak is sikere volt, szép díjakat is nyertünk vele. Azóta dolgozunk együtt. Persze az évek során változott a társulat. Eleinte egy, majd 2006-tól évi két bemutatót tartunk.

Miért a Szkéné lett a törzshely?

Először 1988-ban kerültem a színházba. A Szkéné már akkor is befogadó színházként funkcionált, de minden voltak húzó társulatai, akik elsők voltak az egyenlők között. Akkortájt a Tanulmány Színház (ma Arvisura) volt ez, ahol felvételiztem, és fel is vettek. Azóta különöző formációkban játszottam a Szkénében, tulajdonképpen huszonkétevé ott dolgozom. Ismerem, szeretem ezt a színházzat, minden bemutató esetében ebben a téren gondolkozom. Azzal, hogy a díszterem leválasztott tetejéből alakították ki, mintha a színház allegoriája lenne, ahogy a levegőben lógva a pillanat művészettelnek ad színteret. Ez a negyven év egy különleges, tünkeny, ha mégoly hosszúra is nyúlt pillanat. Ide a nézők alapvetően másképp ülnek be, mint más színházakba, aminek általában pozitív hozzádáka van. A Gyéuskával történt meg az, hogy nem itt, hanem a Nemzeti Színház Stúdiójában mutattuk be, két évig játszottuk, aztán le kellett venni a műsorról, mert nem jöttek rá a nézők. Azzal hoztuk át a Szkénébe, hogy ha

itt sem működik, akkor végleg levezessük, de nem így történt. Persze a családiasabb hangulatnak van negatív oldala is, például sokan ülnek be sörrel, kezdenek el fotózni vagy videózni mobiltelefonnal.

Ha bárki megnézi az előadásainkat a szövegcentrikusság miatt is láthat rokonságot, kapcsolódást a kőszínházhöz. De azért azt hiszem, bátrán kijelenthetjük, hogy a mi előadásaink mindenki tudja, aki kapott már valaha. Nyilván az ellenségeim mel szemben fegyvertény, ha díjat kapunk, azzal biztosan szerzünk egy rossz napot nekik. Szerencsére viszont se a díjak mennyisége, se a kritikák ádázsága nem

hazugságokon, szerelmeken át a társadalmi problémáig, ihletet ad. A színházi ember próbálja a valóságot színházzá képezni, ahogy a szobrász szoborrá, a festő pedig festménnyé. Kétségkívül vannak visszatérő motívumok, mint a népzene, vagy a humor és a tragikum elegyítése. De ugye akinek nincs stílusa, az ismételni sem tudja önmagát. Valami ijesmiről lehet szó, ha az ember meghall egy zenét, és meg tudja mondani, hogy ez Bach vagy éppen Mozart. Ók is azért felismerhetők, mert vannak egyedi stílusjegyeik. Nekünk is vannak felismerhető elemeink, és vannak jobb és kevésbé jó előadásaink, de egy előadás nem attól lesz jó vagy rossz, hogy ismétlek vagy nem ismétlek bizonyos elemeket, hatásokat. Egy színdarabnál az a fontos, hogy hat-e a nézőre, vagy sem. Ha valami jól működik, akkor miért ne használjuk. Akit ez zavar, azzal nem gondolkunk egyformán a színészről, de ez nem feltétlenül baj.

Fotó: Kiss Imre

Milyen tapasztalataitok vannak a külföldi fellépésekkel? Hová mentek legközelebb?

Az első külföldi turnénk a Népi Rablóttel volt Szarajevóban, a Teatar színházi fesztiválon, ahol mindenjárt nyertünk is két díjat a legjobb előadásért és a legjobb rendezésért. A nagy áttörést viszont a Parasztoperá jelentette, ahol a zene már önmagában is nagy erejű. Ez az előadás hozta meg a társulat nemzetközi hírnevét. Azóta más darabokkal, A Démon gyermekivel, az Anyám

Mit lehet tudni a márciusi új bemutatóról?

A címét még én sem tudom pontosan, jelenleg négy verzió van, aztán végül lehet, hogy egy ötödik lesz. A munkacímek: Konok középszer, Tündökölközpészer, A korpa között és Szutyok. A történet szerint egy pár, akiknek nem lehet saját gyerekük, kivesz az intézetből két nagyobb lányt, majd úgy alakul, hogy az egyiket jobban szeretik, mint a másikat. Akit pedig kevésbé szeretnek, abból újfasisztal lesz. A „kevésbé-szeretettségről” szól és annak következményeiről.

Az ilyen nem minden napí témaválasztás tesz alternatív társulattá? Vagy éppen fordítva működik?

Nem tudom. A társulatban a hat-hét minden darabban szereplő színészből hároman például elvégezték a főiskolát.

megoldásait tekintve minden-képpen nyújtanak valamiféle alternatívát a klasszikus színház mellett.

befolyásolja a soron következő munkát. A kreativitás az agynak vagy a léleknek egy külön tarto-mányában honol, ahová ezek nem érnek el.

A társulatról

Pintér Béla tíz éven át a meghatározó hazai független társulatokban játszott színészként. A legjelentősebb közülük az Artus, Goda Gábor társulata volt. Ez idő alatt is voltak már elképzélései az első előadásáról, ezért alapított 1998-ban saját társulatot. Eleinte a Picaro és a Szkéné Színház neve nevet keresni. Mivel a rendező és az író már akkor is Pintér volt, felvették a Pintér Béla és Társulata nevet.

Megalakulása óta egyedülállónak sikeres csapat, egymás után háromszor nyerték el az évad legjobb alternatív előadása címet, ugyanakkor elsőként törték át az alternatív kőszínházi falat, amikor a Parasztoperá lett az évad legjobb zenés-szórakoztató előadása.

Azóta számos szakmai díjjal ismerték el Pintér színészi és rendezői munkáját, valamint az úgynevezett alternatív színészök között szinte egyedülálló módon folyamatosan repertoáron vannak a darabjai, köztük az egyetemünkön is, a Szkéné Színházban.

Kitüntetéseknek sincs híján ez az egyedi látásmod. Fontosak a díjak? Nagyon jó díjat kapni – ezt

Az ismertség és elismertség hatására nem merült fel, hogy más társulatoknak, vagy kiadásra is írhatnál?

A társulat az én nagy munkám, ez a legfontosabb számomra. Arra, hogy mások játszzák a darabokat, volt már példa, a Korcsula első változatát egy akkor végzős színművészeti osztályra írtam, a Parasztoperát pedig most fogják bemutatni a Pécsi Nemzeti Színházban. Irodalmi ambícióim nincsenek, az évi két előadás létrehozása éppen elég kimerít az energiáimat. De A Sütemények királynője és A Démon gyermekei megjelentek egy-egy Rivalda-válogatásban, tehát valószínűleg irodalmi értéket is képviselnek.

Jellegzetes, visszatérő motívumokkal dolgoztok, amit imádnak a rajongók, de a kritikusoknál nem mindig okoz osztatlan sikert.

A színház az életre reflektál, azon belül igazából minden, a magánéleti válságoktól a családon,

orrával és a Korcsulával is sokat utazunk leginkább Európában, de tavaly New Yorkban is jártunk. Legutóbb pedig januárban a Gyéuskával voltunk Helsinki-ben. Mivel feliratozva játszunk a fordítók és a tördelők szerepe nagyon fontos. Ha valaki lusta rendesen megvágni a szöveget, és a poén nem a megfelelő helyre kerül, azzal tönkrevághatja az előadást, de ha ez a kettő együtt van, akkor jó esetben minden ugyanúgy működik, mint itthon. Legközelebb februárban Portugália megyünk a Parasztoperával és Az Örült, az Orvos, a Tanítványok és az Ördöggel. Tavasszal Németországban több helyen is játszuk. A soha vissza nem térvízi című előadásunkat és a Theater der Welt fesztivál keretein belül mutatjuk be júliusban a még cím nélküli új darabunkat is.

PATAKI ANITA
ANCSIN ATTILA

Díjak

A démon gyermekei (2008)
Pécsi Országos Színházi Találkozó – a legjobb férfi főszereplő (Pintér Béla)

Korcsula (2006)
Pulcinella Díj – a legjobb együttes

Anyám orra (2005)
Színkritikusok Díja – A legjobb független színházi előadás
Pécsi Országos Színházi Találkozó – földíj (legjobb előadás)

A Sütemények Királynője (2004)
Pécsi Országos Színházi Találkozó – a legjobb társulatnak járó különdíj
Szegedi Alternatív Színházi Szemle (2005) – a legjobb női alakítás (Eryedi Éva)

Színkritikusok Díja – A legjobb független színházi előadás
Nemzetközi Studioszínházi Fesztivál, Rijeka – a legjobb dramaturgia díja

Parasztoperá (2002)
Színkritikusok Díja – az évad legjobb zenés/szórakoztató előadása

Vidor Fesztivál Nyíregyháza – a legtökéletesebb összhangzat díja

Fővárosi Közgyűlés Kulturális Bizottságának díja – Darvas Benedeknek, a zeneszerző munkásságáról

Magyar Stúdiószínházi Műhelyek XV. Fesztiválja – Bárka Színház díja – Darvas Benedeknek a Parasztoperá zenéjéről

Kontakt Nemzetközi Színházi Fesztivál (Torun) – Az eredeti színházi formanyelv díja – A legjobb zene díja

Vidor Fesztivál, Nyíregyháza (2002) – a legjobb rendezés díja (Pintér Béla); a legjobb férfi mellékszereplő (Deák Tamás); a legjobb díszlet díja (Horgas Péter, Tamás Gábor)

Öl, butít! (2001)

A Fővárosi Közgyűlés Kulturális Bizottságának díja – az évad legjobb férfi színész alakításáért (Thuróczy Szabolcs)

Teatartfest, Szarajevó – legjobb előadás díja, a legjobb rendezés díja

A Sehova Kapuja (2000)

A Színkritikusok Díja: az évad legjobb alternatív előadása

Budapest Fővárosi Díja: a legjobb alternatív előadás

7. Alternatív Színházi Szemle – közönség díj

Kórház-Bakony (1999)

Színkritikusok díja: az évad legjobb alternatív előadása

Budapest Fővárosi Díja: a legjobb alternatív együttes

6. Alternatív Színházi Szemle (megosztott) – földíj

Népi Rablét (1998)

Színkritikusok díja: az évad legjobb alternatív előadása

5. Alternatív Színházi Szemle (megosztott) – földíj

Filmajánló – filmkészítő BME-sek

Vakondok: Az igazság odalent van

A közelmúltban mutatták be a több műegyetemista közreműködésével készült Vakondok című egészestés dokumentumfilmet, ami a kortárs underground közössége egy szeletét mutatja be öt fiatal életén keresztül. Képi világa, zenéje szakít az unalomig ismert klisékkal, fiatalosabb, dinamikusabb, újszerű. A film két rendezőjével, Csépai Gáborral és Matusik Szilárdtal beszélgettük.

Hogyan jött a film ötlete, mivel foglalkoztok civilben?

Szilárd: Az egész Gábor fejéből pattant ki, TV-sorozatot akart belőle csinálni. Mikor látszott, hogy ez nem fog összejönni, felvettettem, hogy csinálunk belőle egy dokumentumfilmet. Addigra már 3-4 évet foglalkozott vele, minden adott volt a tematika kidolgozásához. Mindketten évek óta televíziós műsorgyártással foglalkozunk; ő a kamera előtt, én inkább mögötte, illetve az utómunkában, vágásban. Ezért is éreztük úgy, hogy belevághatunk a feladatba, megvan hozzá a kellő tapasztalatunk.

Hogyan ismertétek meg a filmben szereplő embereket, mi alapján választottatok ki őket?

Gábor: Szinte mindenivel az MTV Pixel és Blokk című műsora kapcsán beszéltem először. Balogh Ádám volt az egyetlen kivétel, vele egy nyári szerepjáték-táborban találkoztunk. Sokan vannak még, aikik nem fértek bele a filmbe, de érdemes lenne velük is forgatni. Többsége stílust szerettünk volna

megmutatni egy kontextusban, így ennek megfelelően válogattunk; ez is az alkotói szabadság része.

Foto: Kiss Imre

Mennyiben volt más a forgatásra való felkészülés, maguk a beszélgetések, mint egy hagyományos dokumentumfilm esetében?

Gábor: Más szemszögből közelítettük meg a dokumentáció fogalmát: egyfajta élménygyűjtőményből dolgoztunk a legszélesebb körben és kreatív módon, ötvözve a mai audio-vizuális kultúra művészeti eszközeit. A beszélgetések spontán alakultak, de természetesen tudtuk, hogy milyen témaikat akarunk érinteni. A film történetét tekintve egyszerű: egy kultúra iránt érdeklődő fiatal összegyűjtött a haverjait, más-más szubkultúrából válogatva, és csinálnak egy nyári több napos minifesztivált, közben bemutatkozik pár résztvevő közülük.

Nem csak a téma, de a feldolgozás módja is újszerű.

Szilárd: Ez is célunk volt, hogy ne csak az elhangzott szöveg reprezentáljon egy-egy szubkultúrát, hanem olyan dolgokat próbáltunk belevinni, amelyek

a mostani vizuális kultúrához köthetőek. Cél is volt, hogy kicsit túlzsúfoljuk képileg, akár a beillesztett rajzokkal, akár a bulikban is vetített VJ elemekkel, amik nagyon töményen összekévertek képeket tartalmaznak. Már az elején egyetértettünk abban, hogy hiába érdekes valami – ha vizuálisan unalmas, akkor nem fogja az ember végignézni a filmet.

A film honlapja (www.vakondok.com) gyakorlatilag egy közösségi portál is. Kiknek szántátok, mennyiben más ez, mint a facebook vagy az iwiw?

Szilárd: Kifejezetten olyan szándékkal hoztuk létre, hogy aki a filmet megnézve úgy gondolja, hogy érdeklik ezek a dolgok, vagy már eleve ilyen területen tevékenykedik, olyan embereket találjon, aikik hasonló szubkulturális művészeteikkel, extrém sportokkal foglalkoznak. A másik célja, hogy táptalaja legyen különböző művészeti összefogásoknak, de abból a szempontból is jó, hogy ha például egy ruhamárka keres művészeteit, sportolókat, nekik is segítséget nyújt. Kizárolag saját alkotásokat várunk az oldalra, igyekezünk szűrni is a nem oda illő tartalmakat.

Gábor: Összművészeti bulikat tervezünk a közösséggel, melyeken minden helyet kap az instrumentális és elektronikus zene, a vizuális kultúra, de színház, iparművészeti és divatbemutatók, kiállítások szervezésével is ötvöznénk ezeket. Várunk az újabb regisztrálókat, hogy jó bulikat szervezzünk, ahol kapunk egy kicsit saját korunk kultúrájából, szelektíven.

KISS IMRE

AJÁNLÓ

Dr. Benedek András (a Mérnöktovábbképző Intézetének igazgatója és a Műszaki Pedagógia Tanszék vezetője) ajánlja

Kilenc

Rob Marshall Kilenc című musicalje Federico Fellini 8 és ½ nevet viselő, 1963-ban készült korszakos alkotásának rendhagyó feldolgozása. Az 1960-as években játszódó film részben egy önéletrajzi vallomás: Guido, a mély alkotói válságban szenvendő filmrendező, nőkhöz való viszonyát mutatja be. A sajátos olasz légkörben ez a problémás házasságot (Marion Cotillard), a butyuta szeretőt (Penélope Cruz), a bölcs múzsát (Nicole Kidman), a még bőlcsebb jelmeztervező barátot (Judi Dench), a divatújságíró kalandort (Kate Hudson), az egzotikus örömlányt (Fergie), s végül a már elhunyt anyát (Sophia Loren) jelenti. E fantasztikus szereposztás megemeli a filmet, új, mai képi kultúrát hoz. A rendező Fellini ízig-vérig olasz filmjét amerikai jegyekkel látha el: bevezető részekkel és párbeszédekkel. Ugyanakkor musical keretbe illesztette az új változatot, bár megőrizte a klasszikus alkotásra utaló római filmgyár stúdiókörnyezetében, tengerparti gyógyiszállójában játszódó jelenetet. Ma, amikor a videóklippek mozgó világában, a számítógép előtt ülve, a bögészőn folyamatosan képernyőket váltunk, szinte vibrál egész életünk, akkor ez a film mindez visszaadja a táncjelenetekben, a stúdióbeli előkészítés és a kosztümös jelenetek közötti hirtelen váltásokban. Sőt, a lüktető dinamizmust, feszültséget technikai trükkök nélkül kapjuk a filmtől.

Láthatóan örök probléma, hogy mindenkit utolérhet olyan időszak, hogy kevésbé megy az írás, az alkotás, a tanulás. A Kilenc bemutatja, mennyire meghatározza a környezetünket a másiknak jelenléte, a szülők, a párokcsat, a barátok relációja. Úgy vélem, az a jó film, amely a nézőt arra a rövid időre mindenéppen kikapcsolja, és az a különösen jó, amely még el is gondolkodtatja, ezért is ajánlom valamennyi érdeklődőnek.

Simon Luca (II. éves műszaki menedzser hallgató) ajánlja

Gran Torino

Clint Eastwood Gran Torino filmje mély nyomokat hagyott bennek, mert rendkívül plasztikusan ábrázolta a jelenlegi amerikai társadalmi viszonyokat: a bevándorlást és következményeit a még nagy hazafiasságban nevelkedett generáción keresztül mutatja be. Hű képet ad, miként éli, élte, élné meg ez a nemzedék az amerikai ipar hanyatlását, a bevándorlók betelepésével a klasszikus kertvárosi környezetük átalakulását. Walt Kowalski (Clint Eastwood), a nyugdíjas autószerelő új szomszédokat kap egy vietnami család személyében. A tényt eleinte nehezen viselő férfiből a történet több pontján is előtörök alapvető értékeit, embersége. Így hiába a megvetés, amikor eljön az idő, nem marad tétlen: megvédi szomszédait a bevándorlók helyi gengszter bandajától.

Az ilyen megható, életszerű, társadalmi témaikat feldolgozó filmek nagyon fontosak. Franciaországi tartózkodásom során testközelből átéltem a bevándorlók és helyi lakosok között meglévő életviszonyokat, így az alkotás mélyen érintett. Akik fogékonyak társadalmi kérdések iránt, mindenéppen nézzék meg.

REJTVÉNY

Köz előtti gyűjölés	Kelet	Modern párizsi metróvonal	Bokrokból elő, erdei górog növfa	John ... Fitzgerald – brit festő [†1906]	Kávé, tea édesítője	Félék! Nátrium	Bárány végtagja (pengetű típus is)	Forgó-motor	Nem lelbenne élvezetet	Képző; a -né párja	Könyvből szerzett élményeink rendszerezéséhez vezetett füzetek	Ésszel felfog
Pengetős hangszer oktatása, illetve erre szolgáló könyv	Arról a helyről való											
1	→											
A francia nemzeti himnusz	→											
Kirakós ügyszégi játék	→											
Foszfor												
Diszes tollú madár	→											
2	→											
Kálium	→											
Rovar-páncél anyaga												
Saint, röv.	→											
Főzelék-növény	→											
... Tarda – a tűzök rendszer-tani neve	→											
A levegő nedves-ségtartalma, ritkán használt, választékos szóval	→											
USA-beli szabvány	→											
	3	→										

		9	2			
		6	8	3		
1	9			7		6
2	3			4	1	
		1			7	
		8	3			2
7				8		9
				5	7	2
				6	4	

A helyes megfejtést beküldők közül kisorsolunk két 3000 Ft-os ajándékutalványt, amelyet a Teaerdő Teaházban használhat fel. A megfejtéseket a keresztrejtveny@muhely.com e-mail címre várjuk február 22-ig.

Előző feladványunk nyertesei: Horváth Sarolta és Orsós Péter

GONDOLATOK

Ebben a rovatunkban prózákat, verseteket, egyéb irodalmi műveket, valamint szociográfikat közlünk. Várjuk e tárgyban írásaitokat a publicisztika@muhely.com e-mail címre, Gondolat jellegével. A rovatban megjelenő írások szerzői közül 5000 Ft-os könyvvásárlási utalványt sorsolunk ki június közepén.

Öregkor

Az asztalfon ült, hosszan elmerengve nézett maga elé. Rággyújtott egy cigaretta, majd mégis eloltotta, és hagyta, hadd csimpaszkodjon bele hosszú szakállába az egyik unoka. Az öregember szeretettel nézte, hogyan játszadoznak körülötte a kicsik, időnként azonban kedve lett volna felállni és elnáspárolni valamelyiket, hiszen a nagy kergetőzésben állandóan felborogattak valamit az apróságok. Nem értette, miért bízták rá az unokákat, éppen őr, aki mozdulni sem tud a székből. Mást nem tehet, csak gyönyörködhet bennük, neki ez is éppen elég, de fegyelmezni is kellene, gondolta aggodalommal, különben pára óra műlva semmi sem marad a lakásából. Ha valamit mégis eltörnének, vagy megtalálják az ollót, majd kiált egyet – igen, az talán jó lesz! –, mély hangjával régen is képes volt tiszteletet kelteni bárhol. Tíz éve él már egyedül, tolószékhez kötve, magányosan. Elszokott ő a társaságtól, most meg itt ez az öt futkorászó kisgyerek, és nagyon fél, hogy nem tud velük mit kezdeni, ha bajt csinálnak. Az órájára nézett, a lánya még hosszú ideig lesz oda. Minek is hozta őt ilyen helyzetbe, hiszen tudja, hogy a háború óta képtelen felállni ebből a nyomorult székből. Hirtelen az egyik kislány előtte termett, hozzábújt és szánamezgő megismogatta a nagyapót. Az öregemberen valami rossz érzés vett erőt, fázni kezdett, úgy érezte, be van zárva valamibe, ami sülyled lefelé, egyre hidegebb van, elnyeli valami sötét mélység. A szeme megtelt könnyel, elővette egy

nagy zsebkendőt, az arca elé kapta, nehogy meglássák a gyerekek, hogy sír. De nem tudott mit kezdeni a könnyekkel, amelyek egyre csak folytak a szeméből, a gyerekek végül mégis észrevették, odasereglettek a tolószékhez és egymás szavába vágyva kérdezgették, mije fáj ennyire a nagypának. Nem válaszolt, nem is sírt már, az öregember egyre csak a béna lábait nézte, mordult egyet, mire szétszaladtak a kicsik.

Nagy csörömpölés, egy virágcsérép eltört, most fel kellene állni és rendet tenni, de csak kiabálni tud rájuk, tehetetlenül. A maradványokat nézte a földön, az egyik kislány már hozta is a seprűt, és halkan összeszedte a földes kerámiadarabkákat, nehogy a nagypapa mérges legyen.

Már nem kiabált, csak rántott egyet a pléden, és hátravágta magát a tolószékben, aztán nézett kifelé az ablakon. Mikor jön már az a lány? Az óra lustán kattogott, a gyerekek érezték, hogy az öregember haragszik rájuk, azért nem kiabál. A legnagyobbik maga köré gyűjtötte a kicsiket, majd énekelni kezdett a nagypapa felé fordulva, buta gyerekdal volt egy rossz macskáról, aki valamit ellött, a kisebbek próbáltak bekapsolódni. Az ének hamis volt, fülsiketítően keserves, a kicsik harsányan, szinte kánonban fújták, amitől a szöveget sem lehetett érteni, a macska céltalanul kóválygott a gyerekhangok között.

Az öregember úgy kacagott, mint eddig soha. Béna térdét csapodta, folytak a könnyei, ismét előkerült a zsebkendő. Már nem félt. Készen állt a halálra.

KONTOR ILDIKÓ

Férfias játékok

Lágy, puha ruhában, a zord, rideg télben tolod keményen... Századokkal előttünk gladiátorok utolsó erejüköt megfeszítve küzdöttek az életükért. Az acél a húsa csap, csak egy suhinta, és hős lettél vagy halott. Ma már ilyen nincs. Vagy mégis? Nevezhetnék ezt napjainkban a toll és a papír csatájának? Egy mínesz előjel vagy egy lefelejtett mértékegység az életedet kívánhatja... Ha a világ legszebb egyenletrendszerét nem tudod kívülről, akkor még csak fakardod sincs. Az arénát még messzirol sem érdemes megközelítened, a biztos bukás garantált! A felkészülés folhat csapatban vagy egyénileg, de ahoz, hogy sakk-mattot adjunk egyszer, ahoz elengedhetetlen a társak tapasztala. Tanulhatunk egymástól számtalan taktikai lépést és megannyi cselel, ami kell is, hiszen a küzdőtéren nélkülik tehetetlenek vagyunk. Ha nincs fegyverzetünk, akkor szabad prédává váltunk, és bárki egy csalafintán megválasztott vektorpotenciállal a földre küldhet! Ha továbbjutunk az előselejezőn, akkor a nyelv és a fül veszi át a szerepet. Akik itt is képesek helytállni, azokra méltón vár a babérkoszorú és egy felejthetetlen ünnep! De sokan elesnek, nem is egyszer, mégsem adhatják fel. Nem szabad megállunk, erőt kell meríteni, rendezni megtépázott sorainkat, és tovább kell folytatni a tusakodást. Számunkra ez a legkomolyabb kihívás, megpróbáltatik itt minden képességünket, van-e elég akaraterőnk, elég kitartásunk. Szembenézésre sarkall, mit nem csinálunk jól, és min kell javítanom, hol hibáztam és az is kiderül olykor, hogy miben vagyok erő! Egy a lényeg, menetelní kell előre és olyan szilárd jellemet fejleszteni, ami a legadázabb körülmények között is képes diadalt aratni!

DUNAI PÉTER

Egyedül nem megy

Mindig összeszorult a szíve, mikor arra gondolt, hogy egyszer majd meg kell kérdeznie. Ilyenkor szeretett valami szépre gondolni, és azzal már más elhessegette magától az esetleges visszautasítás fontogató érzését. Mosolytól kisimult arccal révedt a távolba, és lelke szemei előtt látta, amit

élete szerelme süteménnyel várja otthon, mikor ő fáradtan megérkezik a munkából. Segít levenni a kabátját, csókol lehetséges homlokára, és megkérdezi, hogyan telt a napja. Nem álmodozott luxusról, csak egy meleg családi fészekről, ahol felnevelhetik közös gyermekéket, hogy egyszer könnyes szemmel nézzék, amint kirepülnek oltalmuk alól. Ám újra visszacsöpent a valóságba. Megint görcsbe állt a gyomra, széddült és izgalomtól nyirkos tenyerét öklébe szorítva remegő szája elé

tette, mikor kényszeresen köszörülte kisáradt torkát. Nem lehetett tovább térvázni. Bátorságát összeszedte, letérdelt, és feltette azt a kérdést, melyet már annyiszor eltervezett. Hirten azonban minden szót elfelejtett, és csupán annyit tudott mondani elcsukló hangon: „Hozzám... Hozzám jössz?” Válasz nem jött. Csak riadtan nézett vissza rá tükréke.

MAJER MILÁN

A HÉT KÉPE

József Attila: Téli éjszaka

részlet

*„A város peremén,
mint lucskos szalma, hull a lámpafény,
kissé odább
a sarkon reszket egy zörgő kabát,
egy ember, üldögél,
összehúzódik, mint a föld, hiába,
rálép a lábára a tél...”*

Fotó: Kasimova Lena

Születéssel kezdődik, halállal végződik. Ami e kettő között van, azt hatvan percben a Tünet Együttes mutatja be a Szkéné Színházban. Boldogság, fájdalom, szerelem, küzdelem, gyerekkor, lakás, család, pihenés, művészettel, utazás – ezek lehetnek értelmei az életnek.

Nagyon érdekes módon oldotta meg a társulat, hogy választ adjon az örökké kérdésre. Külön-külön hallatjuk a szereplőket egy fejhallgató segítségével, amelyen válthatunk a monológok között. De vigyázat! A színházban, ahogy a hétköznapi életben is: ha minden meg akarsz kapni, mindenről lemaradsz. A

darab struktúrája modellezzi azt a választási kényszert, amely egész életünket átszövi: a kezdet és a vég között kavargó káosznak csak a néző intenzív figyelme, valamely kiválasztott részletben való elmélyülése adhat értelmet.

„Csak nem képzelerd, hogy rögtön az első mondatban elárulom! Akkor hol marad az erőfeszítés? Hát nem az az értelme az egésznek? Elmélyülni valamiben, feltenni rá az életed, csinálni százszor és ezerszer, egy olyan célért, ami időközben jelentőséget vesztette?

Aki kérdez: Szundi
Aki válaszol: Sziszifosz.
Aztán cserélnek.”

SZABADOS ENIKŐ

Szkéné Színház programja

Február 21., 22., 23., 24.
Picaro Produkción: Az
Ördög és a Jóisten
19 és 21 óra

Február 26.
Kompania Színházi
Társulat: Karnevál –
lakodalom
19 óra

Február 27., 28.
Tünet Együttes: Az élet
értelme
20 óra